

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11/12/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
November 13, 1998

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 13, 1998

Nr. 222

Premjeras: Ekonomikos rodikliai — geresni nei planuota

Vilnius, lapkričio 12 d. (BNS) — Gedimino Vagnoriaus vadovaujama vyriausybė teigia beveik per dvejus savo veiklos metus įgyvendinusi didesniąją savo programos dalį.

Ketvirtadienį Seimui pateiktoje dvejų metų vyriausybės veiklos ataskaitoje rašoma, jog Lietuvai pavyko pasiekti kur kas geresnių ekonomikos rodiklių, nei buvo numatyta.

Pavyzdžiui, pernai Bendras vidaus produktas (BVP) padidėjo 6.1 proc. (buvo planuota 5 proc.), o pirmąjį šių metų pusmetį — 7.3 proc. (metų planas — 8 proc.).

Inflacija pernai buvo 8.4 proc. — beveik dukart mažesnė nei numatyta (iki 15 proc.), o per dešimt šių metų mėnesių — 2.2 proc. (iki 10 proc.).

Bendra valstybės skola per dvejus metus irgi mažėjo — nuo 23.2 proc. BVP 1997 m. pradžioje iki 21 proc. šių metų spalio pradžioje. Užsienio skola mažėjo atitinkamai nuo 15.3 proc. iki 14.4 proc. BVP.

Tiesioginės užsienio investicijos, pirminiais duomenimis, šių metų spalio 1 d. buvo 6,8 mlrd. litų ir nuo 1997-ųjų pradžios padidėjo 2,5 karto.

Oficialiosios valstybės tarptautinės atsargos išaugo daugiau kaip dukart ir viršijo valstybės užsienio skolą. Spalio 1-ąją jos buvo 1.674 mlrd. litų.

Vidutinis darbo užmokestis padidėjo nuo 705 iki 1,060 litų arba 50.4 proc. Darbo užmokestis augo apie 10 proc. greičiau, nei numatyta vyriausybės programoje.

Politikai — apie vyriausybės ataskaitą

Vilnius, lapkričio 12 d. (Elta) — Seimo opozicinės LDDP frakcijos nario Povilo Gylis nuomone, premjero Gedimino Vagnoriaus pateiktoje Seimui ataskaitoje apie vyriausybės programos vykdymą yra daug dalykų, kurie neatitinka tikrovės arba nutyliami.

Jo nuomone, vyriausybės vadovas bandė pateikti prieš Seimą situaciją rožinėmis spalvomis. „Netiesos sakymas yra šios vyriausybės politika, daugelis pamintų faktų rodo, kad negerbiama visuomenė, manoma, kad galima sakyti neteisębę“, sakė P. Gylis.

Pasak jo, ryškiausias faktas — biudžeto nevykdymas. Jo teigimu, vyriausybė nesurenka jau beveik 400 mln. litų ir bando aiškinti, kad taupumo sumetimais peržiūrims biudžetą. P. Gylis pastebėjo, kad nevykdomi išpareigojimai mokesčių, žemės ūkio srityse, energetikoje. Seimo narys pastebėjo, kad nėra energetikos bei pramonės plėtros

Atidaryta pirmoji Pabaltijyje biologinių dujų jėgainė

Kaunas, lapkričio 12 d. (Elta) — Žemės ūkio bendrovės „Vycia“ išlaidas elektros bei šiluminės energijos bei šilumos pradžiai veikti biudžetui jėgainė. Tai — pirmasis Baltijos valstybėse ir vienas didžiausių Danijos atnaujinančių energijos šaltinių centro „Folkecenter“ projektas Rytų Europoje.

Projekta, kurio sąmatinė vertė siekia 3.2 mln. litų, 88 procentais finansavo Danijos vyriausybė, o likusią sumą padengė Žemės ūkio bendrovė (ŽŪB) „Vycia“.

Biojėgainė susideda iš trijų 300 kubinių metrų talpos reaktorių, kurie per dieną gali generuoti 60 kubinių metrų srutų. Reaktoriuje srutos pavertimas naudingumui tinkamomis trąšomis, o susidariusios dujos transformuojamos į šilumą ir elektros energiją. Tokiu būdu, ŽŪB „Vycia“ kaulininkystės komplekso apšvietimui ir šildymui per metus planuojama sutaupyti per 500,000 litų.

Šią jėgainę numatyta naudoti kaip parodomąjį mokomąjį objektą Lietuvai ir kitioms Baltijos valstybėms.

* Vilniaus apygardos teismas pirmadienį sustabdė genocidui kaltinamą Aleksandro Lileikio baudžiamosios bylos nagrinėjimą, kol kaltinamasis pasveiks ir vėl galės dalyvauti teismo posėdžiuose. Teismas iš Vilniaus universitetinės Santariškių ligoninės gavo pažymą, kurioje nurodoma, jog A. Lileikis paūmėjo kai kuriuos ligos, todėl jam būtinas stacionarus gydymas. A. Lileikis iš ligoninės buvo paguldytas, kai praėjus ketvirtadienį vyropos Sąjungos ambasadorius. Baltarusijos santykiai su ES valstybėmis ypač pašljo šią vasarą po priverstinio ambasadorių išsiskyrimo iš rezidencijų komplekso Minske.

Pareiškimą sakoma, kad Baltarusija išpareigoja, jog mui 75 žydus, iš kurių tik vienas pavyko išvengti mirties. A. Lileikis savo kaltę neigia. (BNS)

Nuotr.: Lapkričio 12 dieną Lietuvos pasienio Medininkų poste susitiko Baltarusijos (kairėje) ir Lietuvos prezidentai — Aleksandr Lukašenko ir Valdas Adamkus — surengė bendrą spaudos konferenciją. (Elta)

Įvyko Lietuvos ir Baltarusijos prezidentų susitikimas

Medininkai, lapkričio 12 d. (BNS) — Medininkų pasienio poste ketvirtadienio rytą prasidėjo Lietuvos ir Baltarusijos prezidentų susitikimas.

Prezidentas Valdas Adamkus lauke prie posto durų pasitiko Baltarusijos vadovą Aleksandr Lukašenko ir rusiškai užkalbino jį apie orą.

Prezidentai, abu vienplaukiai, lauke pasikeitė keliomis frazėmis apie naktį iškritusį sniegą, po to užsitarė nuo žurnalistų tęsti valstybinio pokalbio.

A. Lukašenko atlydėjo užsienio reikalų ministras Ivan Antonovič ir Saugumo tarnybos sekretorius Viktor Seiman. V. Adamkus ir susitikimą atsiųžė užsienio reikalų, ūkio, susisiekimo ir žemės ūkio ministras Algirdas Saudargas, Vincas Babiliū, Algij Zvaliauską ir Edvardą Makelį.

Pasak Lietuvos diplomato, šiuo susitikimu Vilnius demonstruoja, kad „nori išlaikyti atvirus kanalus dialogui su Baltarusija — svarbia kaimynine valstybe“.

Baltarusija yra viena didžiausių Lietuvos užsienio prekybos bendrių, yra svarbus tranzito „koridorius“ Lietuvos vežėjams toliau į Rytus ir turi beveik 700 kilometrų sieną su Lietuva, kurią atsilieka žymėti.

Ketvirtadienį išplatintame pareiškimе spaudai sakoma, kad Lietuvos ir Baltarusijos prezidentai pabrėžia, kad abi valstybės išpareigoja gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves bei laikytis visų tarptautinių išpareigojimų.

Pasak Lietuvos pareigūnų, pareiškimо nuostatos rodo, kad Lietuva imasi tilto tarp Baltarusijos ir tarptautinės bendruomenės vaidmens. Rengiant deklaracijos nuostatas ir prezidentų susitikimą, Lietuva apie tai informuodavo Europos Sąjungos ambasadorius. Baltarusijos santykiai su ES valstybėmis ypač pašljo šią vasarą po priverstinio ambasadorių išsiskyrimo iš rezidencijų komplekso Minske.

Pareiškimе sakoma, kad Baltarusija išpareigoja, jog mui 75 žydus, iš kurių tik vienas pavyko išvengti mirties. A. Lileikis savo kaltę neigia. (BNS)

A. Lukašenko ypač džiaugėsi „atviru ir draugišku“ pokalbiu akis į akį su Lietuvos prezidentu, su kuriuo susitiko pirmą kartą. „Jis nuovokus politiką, puikiai supranta, kas ir kodėl dedasi aplink Lietuvą“, įvertino Baltarusijos vadovas.

Savo iškalba ir žurnalistų skiriamą dėmesį per spaudos konferenciją aiškiai užgožęs Lietuvos prezidentą, A. Lukašenko pareiškė, kad Lietuva „iš gerų santykių su Baltarusija turės ekonominės naudos“.

Paklaustas, kuo baigsis nesupratimas dėl ambasadorių rezidencijų Drozdų rajone, A. Lukašenko artistiška klause, „o kas ten turi baigtis?“, tegul važiuoja ir dirba ten ambasadoriai“, siūlė pats juos vasarą išvaręs prezidentas.

Savo ambasadorių iš Minsko atostogų pabaigoje atšaukus Lietuvą rengiami siųsti į Baltarusiją naują ambasadorių. Neseniai gautas sutikimas iš Minsko dėl diplomato Jono Paslauskio skyrimo, kuris dabar dirba patarėju ambasadoje Kanadoje.

Baltarusijos prezidentas žadėjo, kol esąs „gyvas ir sveikas“, pats asmeniškai kontroliuoti, kad Baltarusija įgyvendintų prezidentų susitikime pasiektus susitarimus su Lietuva.

Baltarusiai ypatingai akylai žvalgė pasienį su Lietuva

Vilnius, lapkričio 12 d. (BNS) — Lietuvos ir Baltarusijos prezidentų susitikimo pasienyje išvakarėse Lietuvos pasieniečiai užfiksavo oro erdvės pažeidimą iš Baltarusijos pusės.

Varėnos pasienio policijos rinktinės Naujasodžio kontrolės punkto pareigūnai trečiadienio rytą pastebėjo išilgai Lietuvos ir Baltarusijos sienos skrendantį sraigtasparnį.

* Palyginti su pernai, šiemet nelegalių migrantų antplūdis į Lietuvą sumažėjo 3 kartus. Šiemet per 10 mėnesių pasieniečiai sulaukė 328 nelegalių migrantų. Užsieniečių registravimo centre (URC) Pabrėdėje dabar gyvena 103 nelegalūs migrantai iš skurstantių Azijos ir Afrikos valstybių. URC direktorius mano, jog sumažėjimui įtakos greičiausiai turi sustiprėjusi Lietuvos sienų apsauga.

Tą patią dieną Kėptamiesčio pasienio kontrolės punkto pareigūnai pastebėjo sraigtasparnį, kuris, nepažeisdamas sienos, skrido 100 metrų aukštyje ir 100 metrų atstumu nuo Baltarusijos sienos link Lenkijos.

Pasienio policijos departamento duomenimis, šiemet

Besaikis entuziazmas siekiant ES narystės nedavė naudos

Vilnius, lapkričio 12 d. (BNS) — Premjeras Gediminas Vagnorius pripažįsta, kad Lietuvos entuziazmas, siekiant narystės Europos Sąjungoje, buvo per didelis, ir žada keisti pasirengimo deryboms strategiją.

Ketvirtadienį Seime pristatydami dvejų metų vyriausybės veiklos ataskaitą, G. Vagnorius teigė, kad Lietuva įvykdė visus Europos Komisijos reikalavimus ir pašalino visus nurodytus trūkumus.

Jis apgailestavo, kad Europos Komisija nepateikė jokių konkrečių atsakymų, kokie trūkumai Lietuvai neleidžia pradėti derybų dėl narystės Europos Sąjungoje. G. Vagnorius nuomone, tai liudija, kad pagal objektyvius kriterijus Lietuva įvykdė visus reikalavimus, reikalingus derybų pradžiai.

Europos Komisijos išvadą jis pavadino „politine, nekonkrečia ir neatitinkančia pačios nuomonės tekstu“, kurios turinio Lietuva „nesupranta ir negali paaiškinti“. Premjeras pareiškė, kad ir vyriausybė, ir Užsienio reikalų ministerija sutinka su Europos Komisijos nuomonės tekstu, tačiau pageidauja, kad būtų iš naujo įvertinta išvada, „neatitinkanti objektyvių kriterijų“.

Europos Sąjungai alternatyvos nėra, teigė G. Vagnorius ir žadėjo dar labiau spartinti reformas. Tačiau jis pripažino, kad Lietuvos entuziazmas, siekiant narystės ES, yra per didelis ir jį reiks sumažinti.

Kalbedamas apie Ignalinos atominės elektrinės problemą, premjeras teigė, kad Lietuva neturėtų „dėl kieno nors reikalavimų“ jos uždaryti anksčiau laiko ir pabrėžė, jog Lietuva dėl politinių motyvų atominės jėgainės uždaryti negalės.

Konservatoriai gyvena viltimis apie palankų NATO sprendimą

Vilnius, lapkričio 12 d. (BNS) — Konservatoriai Rasa Rastauskienė neabejoja žymaus JAV politologo Zbigniew Brzezinski politine nuojauta ir tikisi, kad pavasarį NATO sprendžiant dėl sąjungos tolesnės plėtros, bus atsižvelgta pirmiausia į geopolitinius bruožus.

R. Rastauskienė komentavo vasarą JAV politologo paskelbtas mintis, kad kitame NATO plėtros rate į sąjungą derėtų priimti po vieną šiaurės ir pietų sparno narę — Lietuvą ir Slovėniją.

Šiuos samprotavimus tada šaltai įvertino keli itinkingi JAV pareigūnai. Vienas jų — JAV ambasadorius NATO Alexander Vershbow, rugsėjį lankydamasis Vilniuje, pareiškė gerbiąs Z. Brzezinski nuomonę, tačiau pabrėžė, kad apie būsimą sąjungos narę bus sprendžiama pagal kandidatių pasirengimą narystei.

Naujų NATO narių — Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos — priėmimas bus patvirtintas balandį per NATO vadovų susitikimą Vašingtone. Manoma, kad tada bus paskelbta ir apie tolesnę sąjungos plėtrą.

„Labai daug darbų teks padaryti, griunant Vakarų stereotipus, kad Baltijos valstybių ar vienos jų priėmimas yra susijęs su Rusija“, sakė Seimo nars. Ji pabrėžė, kad ypač svarbus Lenkijos išeivijos Jungtinės Valstijos sprendimas remti Lietuvos siekius įstoti į NATO.

Rusija privalo gražinti Lietuvos ambasadų pastatus

Vilnius, lapkričio 12 d. (BNS) — Lietuvos Seimo pirmininkas taip reagavo į Rusijos URM atstovo Vladimir Rachmanin praėjusios savaitės pareiškimą, kad Rusija bus pasirengusi svarstyti Baltijos valstybių ambasadų Romoje ir Paryžiuje problemą tik tada, kai baigs derybas dėl savo diplomatinio atstovybių nekilnojamojo turto Vilniuje, Rygoje ir Taline.

* Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovas Mečys Laurinkus teigia, jog strateginius objektus valdantys asmenys valdo Lietuvą. Pasitarime, kuriame dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus, Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Algirdas Katkus, buvo apsvaistytas Klaipėdos jūrų uosto plėtra valstybinio saugumo aspektu.

VSD generalinis direktorius žurnalistams sakė, kad „pavojų kelia ne uostas, o žmonių veiksmas“. Pasak jo, „situacija yra normali šioms laikams“.

Lietuvos oro erdvę pažeista 16 kartų. 10 oro erdvės pažeidimų užfiksuota Pietvakarių pasienio policijos rinktinės saugomame sienos ruože. 2 kartus oro erdvę pažeista tiesiena su Rusija, 4 kartus — pasienyje su Baltarusija.

KALENDORIUS

Lapkričio 13 d.: Pranciška, Didakas, Taiyda, Daugantas. 1922 m. susirinko pirmasis LR Seimas.
Lapkričio 14 d.: Adeodatas, Golfridas, Ramantas, Saulėnė. 1866 m. gimė Justinas Staugaitis, LR I ir II Seimų pirmininkas.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŠALFASS METINIS
SUAŽIAVIMAS

ŠALFASS-gos metinio visuotinio suvažiavimo, 1998 m. lapkričio 21 d., šeštadienį, 11 v.r. vyksiančio Lietuvių namuose, 877 East 185-th Street, Cleveland, Ohio. Tel. 216-531-2131.

DARBOTVARKĖ

1. Suvažiavimo atidarymas.
2. Prezidiumo ir mandatų komisijos sudarymas.
3. Darbotvarkės priėmimas.
4. Sveikinimai žodžiu ir raštu.
5. Praėjusio suvažiavimo protokolo skaitymas ir priėmimas.
6. 1999 m. ŠALFASS-gos varžybinės programos ir kalendorius.
7. Einamieji reikalai:
 - a.) Sporto vienetų organizavimas mažesnėse vietovėse bei periferijoje.
 - b.) Sportinės spaudos reikalai.
 - c.) ŠALFASS-gos santykiai su Lietuvos sporto institucijomis.
 - d.) ŠALFASS-gos sporto archyvinės medžiagos reikalai.
 - e.) ŠALFASS-gos administraciniai reikalai.
 - f.) Kiti einamieji reikalai.
8. ŠALFASS Statuto pakeitimų pasiūlymai.
9. Pranešimai, diskusijos bei analizė II LTO ir VI PLSŽ reikalais. Pradinė informacija diskusijos bei pasiūlymai dėl III LTO-dos ir VII PLSŽ-nių, numatytų 2002 metais Lietuvoje.
10. Pranešimai žodžiu bei raštu:

a) Centro valdybos pirmininko, gen. sekretoriaus, išdinin-ko, kitų (jei būtų). Diskusijos.

b) Lietuvių Sporto fondo pranešimai ir apyskaita. Diskusijos.

c) Lietuvių Bendruomenės atstovų.

d) Sporto apygardų: Kanados, Rytų, Vid. Vakarų.

e) Sporto šakų bei kitokių komitetų (pageidautina raštu): krepšinio, tinklinio, lengvosios atletikos, plaukimo, lauko teniso, stalo teniso, šaudymo, slidinėjimo, ledo ritulio, kėglavimo, golfo, raketbolo, softbolo/beisbolo, futbolo (soccer), šachmatų, kitų.

1998 m. žaidynių/pirmenybių vykdytojai savo pranešimus atlieka kartu su atitinkamų sporto šakų komitetų pranešimais.

f) ŠALFASS-gos Garbės teismo.

g) ŠALFASS-gos Revizijos komisijos.

11. Diskusijos dėl pranešimų nuo c) iki g) imtinai.

12. ŠALFASS-gos Centro valdybos, Revizijos komisijos ir Garbės teismo rinkimai.

13. Naujos Centro valdybos žodis.

14. Klausimai ir sumanymai.

15. Suvažiavimo uždarymas.

P.S. Norintieji darbotvarkę papildyti, prašomi savo pageidavimus pranešti Centro valdybos pirmininkui Audriui Šileikai, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel. 416-767-6520. Faksas: 416-760-984.

ŠALFASS-gos centro
valdyba

Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius š.m. lapkričio 11 d. Vilniuje apdovanojo geriausius Lietuvos sportininkus, sportininkes ir jų trenerius.

PREMIJOS IR APDOVANOJIMAI
SPORTININKAMS

Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, lapkričio 11 d., trečiadienį, per vyriausybės posėdį apdovanojo devynius geriausius šiuo metų Lietuvos sportininkus ir jų trenerius, palinkėję, kad kitamet šis sąrašas būtų dar ilgesnis.

Pasak premjero, vyriausybės paskirtos premijos yra „ne tikslas, o tik būdas parodyti dėmesį“ Lietuvą garsinan- tiems sportininkams.

Kūno kultūros ir sporto departamento generalinis direktorius Rimas Kurtinaitis padėkojo vyriausybei už apdovanojimus ir atkreipė sportininkų dėmesį, kad šiuo metų startai tebuvo pusiaukelė į olimpinį Sidnėjų.

Vyriausybės premijos už aukštus rezultatus pasaulio ir Europos čempionatuose buvo paskirtos praėjusią savaitę. Bendra suma sudaro 250,000 litų.

Sportininkai taip pat gavo G. Vagnoriaus pasirašytas padėkas.

Didžiausias premijas — po 30,000 litų — gavo pasaulio ir Europos dviračių čempionė Diana Žiliūtė, „Tour de Fran-

LIETUVOS
KREPŠINIO
NAUJIENOS

Lietuvos krepšinio federacijos vadovai nepraranda vilties Europos čempionato atrankos rungtynėms rinktinę pakviesti NBA lygos Portlando „Trail Blazers“ vidurio puolėją Arvydą Sabonį.

„Vyksa derybos su Arvydo Sabonio agentais. Jeigu nebūtų tikimybės pasitelkti jį rinktinėje, tai ir nedirtume ta linkme“, Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) prezidento Algimanto Pavilionio žodžius trečiadienį cituoja dienraštis „Lietuvos rytas“.

Pasak A. Pavilionio, padėti sunkina NBA streikas, kurio metu klubų treneriai negali bendrauti su žaidėjais. Kita vertus, kuo ilgiau tęsiasi streikas NBA lygoje, tuo daugiau vilčių komandoje pamatyti 33-jų metų 220 cm ūgio Lietuvos krepšinio žvaigždę.

Pasak LKF prezidento, su A. Sabonio agentais tariamasi „dėl konkrečių žaidimo sąlygų bei krepšinio draudimo“. Lapkričio pabaigoje Lietuvos krepšinininkai žais dvi Europos pirmenybių atrankos rungtynes: svečiuose su Bosni-

ja ir Hercegovina bei namuose su Olandijos komanda.

Lietuvos krepšinio rinktinėje dėl sekmadienį patirtos kojos traumos greičiausiai ne žais Bolonijos „Teamsystem“ krašto puolėjas Artūras Karušovas.

Kelių dienų treniruotį sto- vykklą Lietuvos krepšinininkai pradės lapkričio 20 dieną.

1999 metų Europos vyrų krepšinio čempionato atrankos turnyre Lietuvos krepšinininkai užima trečią vietą D grupėje — 3 pergalės ir 2 pralaimėjimai.

Dvi pirmąsias vietas grupėje užėmusios komandos iškart užsitikrins vietas 1999 metų Europos čempionato finalina- me turnyre Prancūzijoje.

(NBS)

Šioje rungtyje sidabro medalis atiteko ir šilutiškiui Aleksandrui Pancerovui (iki 90 kg).

Rungtyniaujančias tiek dešine, tiek kaire rankomis geriausiais pasirodė Šiaulių raj. atstovė Sandra Bumšaitė (iki 60 kg), pelniusi net du aukso medalius.

Klaipėdiškė Dalia Medziau- šytė (iki 80 kg), rungtyniauda- ma ir kaire, ir dešine rankomis iškovojo du sidabro medalius. Kita klaipėdiškė Lai- ma Janutienė (70 kg) šioje rungtyje, kovodama kaire ranka, iškovojo bronzos me- dalį. Kovodama dešine ranka ji užėmė ketvirtąją vietą.

Šakiškis Vitalis Lazdauskas (iki 100 kg), kovodamas kaire ranka, buvo šeštas, o kovoda- mas dešine ranka — septin- tas.

Antrajame neigaliųjų žmo- nių pasaulio rankų lenkimo čempionate šiauliškė Irena Perminienė (iki 70 kg) iškovo- jo du aukso medalius. Mari- jampolietis Arūnas Jurkevi- čius, kovodamas kaire ranka, buvo ketvirtas, kovodamas dešine ranka — šeštas.

(Elta)

IŠŠŪKIS VILNIJOS
LIETUVIŠKŲ
MOKYKLŲ
MOKSLEIVIAMS

Philadelphijos „Gintarių“ šaknų klubas“ skelbia Vilnijos krašto lietuviškų mokyklų mo- kiniams stalo teniso turnyrą ir lietuvių poezijos konkursą. Geriausiems stalo teniso žai- dėjams ir geriausiems lietuvių poezijos deklamuotojams skir- riamos pinigines premijos.

Dalyvauti gali visų lietuviš- kų mokyklų mokiniai, kurių Lietuvos teritoriją prieš Ant- rąjį pasaulinį karą buvo oku- puota lenkų, o taip pat ir Gu- dijos respublikoje esančių lie- tuviškų mokyklų. Pelesos, Gervečių-Rimdzionių ir Suval- kų trikampis.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3800 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pimad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un- to
diplomu, lietuviškas sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

**DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ŽUBINAS, D.D.S.**
Family Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5353
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

DR. LINA POŠKUS
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., BURBANK, IL
Tel. 773-735-1540
Valandos pagal susitarimą

tuviškų mokyklų, Pelesos, Gervečių-Rimdzionių ir Suval- kų trikampis.

Laiškais prašoma sporto ir lietuvių literatūros mokytojų sudaryti planus ir sąlygas iš- rinkti geriausius žaidėjus ir deklamuotojus. Premijos bus persiųstos per „Vilnijos“ drau- gijos pirmininką dr. K. Garš- vą.

Philadelphijos „Gintarių šaknų“ klubo pirmininkas yra Albinas Rogers-Radzevičius, sekretorė Marcelė Kairakštis ir patarėjas Bronius Krokys praėjusią vasarą lankęs šias mokyklas.

Kor.

LFK „LITUANICA“ ARTĖJA PRIE
PUŠSİMČIO METŲ

„Lituanicos“ futbolo klubas, amerikiečių tarpe žinomas kaip „Lith Soccer Club“, šie- met šventia savo 48-ją gyvini- mo sukaktį ir jau sparčiai artėja prie pusės šimtmečio ri- bos.

Klubas šiemet turėjo tris ko- mandas, dalyvavusias vietinė- se pirmenybėse: vyrų, jaunių (žemiau 16 metų) ir veteranų („oldtimerių“). Vyrų koman- da metus pradėjo dalyvavimu sales futbolo („Indoor Soccer“) varžybose, kurios tęsėsi, nuo sausio pradžios iki kovo mėn. vidurio Odeum pastate, Villa Park, IL. Žaidžiant 9 sekma- dienius „Metro“ lygos I divizi- joje, mūsiečiai pelnė I vietą (7 pergalės, 1 lygiosios, 1 pralai- mėjimas). 1999 m. sausio mėn. jie rungtyniaus jau aukščiausioje — „major“ divi- zijoje. Trys komandos žaidėjai: Juan Romay, Virgis Žuromskas ir Rolandas Urbonavičius buvo geriausi įvartii mušėjai iš visų komandų žaidėjų tar- po.

Vyrų komanda dalyvavo ir lauko pirmenybėse toje pačioje lygoje. Po nekokio pasirodymo praėjusio rudens rate, pavasa- rio sezone mūsiečiai puikiai pasirodė ir buvo lenteles vir- šūnėse. Tačiau pridėjus pras- tus rudens rato rezultatus — 1997-1998 metų pirmenybėse „Lituanica“ atsistojo 6 vietoje su 7 pergalėmis, dviem lygio- siomis ir 9 pralaimėjimais. Su-

silaukus penkių naujų gerų žaidėjų, mūsiečiai buvo sun- kai įveikiami.

Neseniai pasibaigusio 1998-1999 metų rudens rato pirmenybėse „Lituanica“ buvo trečia (5 pergalės, 1 lygiosios, 2 pralai- mėjimai). Tas rodo, jog vyrų komanda gerokai sustiprėjusi ir pajėgi kovoti dėl pirmosios vietos.

Jaunių vienuolikė žaidė lygoje, kuri yra geriausia Čika- goje. Buvo rungtyniauta tik varžybose, kurios tęsėsi, nuo sausio pradžios iki kovo mėn. vidurio Odeum pastate, Villa Park, IL. Žaidžiant 9 sekma- dienius „Metro“ lygos I divizi- joje, mūsiečiai pelnė I vietą (7 pergalės, 1 lygiosios, 1 pralai- mėjimas). 1999 m. sausio mėn. jie rungtyniaus jau aukščiausioje — „major“ divi- zijoje. Trys komandos žaidėjai: Juan Romay, Virgis Žuromskas ir Rolandas Urbonavičius buvo geriausi įvartii mušėjai iš visų komandų žaidėjų tar- po.

Veteranų vienuolikė pa- vasario rate žaidė „Old Ti- mers“ „B“ divizijoje. Čia mūsiečiai kartu su „Croats“ komanda dalinosi pirmąja vie- ta su 8 pergalėmis, 1 lygiosio- mis ir dviem pralaimėjimais. „Lituanica“ buvo perkelta į „A“ diviziją ir šį rudenį joje varžosi. Rašant šias eilutes, jos nebuvo pasibaigusios.

Metų laikotarpyje netekta vieno svarbiųjų klubo narių — Jono Žukauskio, kuris netikė- tai iškeliavo amžinybėn. Iš gy- vųjų eilių pasitraukė ir Algir- das Visockis, 1958-1959 me- tais buvęs klubo pirmininku. Gerai, kad į klubo eiles vis dar įsijungia neseniai atvykusieji iš Lietuvos, kurie palengvina klubo vadovams sudaryti ko-

mandą. Žinoma, jų dabar jau nepakanka ir vis daugiau rei- kia naudotis kitataučių talka, nors jų „Lituanicoje“ yra žy- miai mažiau negu kitų tauty- bių vienuolikėse.

Smagu, kad klubas susilau- kia ir remėjų, remiančių klubo veiklą finansiškai. Be jų para- mos, jokia veikla nebūtų įma- noma. Būtų gera, kad bent na- mų aikštėje — Lemonte vyks- tanciose rungtynėse atsilan- kytų daugiau žiūrovų. Jie la- bai reikalingi, norint, kad „Li- tuanicos“ vienuolikės geriau pasirodytų.

Tad su viltimi „Lituanica“ žengia į savo 49-sius veiklos metus ir jau 1999 m. sausio pradžioje pasimatysime Ode- um pastate, Villa Park, IL, kur mūsiečiai pradės rungty- niauti sales futbolo pirmeny- bių aukščiausioje divizijoje.

E. Šulaitis

LIETUVIŲ LAIMĖJIMAI RANKŲ
LENKIMO ČEMPIONATE

Kaire (Egiptas) vyksiuame 19-ajame pasaulio rankų len- kimo ir 2-ajam neigaliųjų žmonių pasaulio rankų lenki- mo čempionatuose Lietuvos rinktinė iškovojo 6 aukso, 4 sidabro ir 1 bronzos medalį.

Kaip informavo Lietuvos rankų lenkimo federacijos

AUKA
A.A. JONO ŽUKAUSKO
ATMINIMUI

LFK „Lituanicos“ rėmėjas dr. Leonidas Ragas, pagerbda- mas didelio klubo veikėjo Jono Žukauskio iškeliavimą amžy- nybėn, jo atminimui klubo val- dybai atsuntė 100 dol. auką. Klubas dr. L. Ragui nuošir- diai dėkoja.

LFK „Lituanicos“ vyrų vienuolikė, š.m. rudenį dalyvavusi Čikagos ir apylinkių pirmenybėse. Iš k. stovi: A. Glavinskas, V. Žuromskas, K. Flores, D. Smulkys, R. Griktas, S. Czart, D. Makovdeczyn, G. Kavaliauskas, S. Coldwell, G. Bielskus. Klupo — B. Flores, J. Espinoza, J. Tomayo, J. Tomayo, R. Carle, A. Grigaliūnas.

Nuotr. E. Šulaitis

KAS DAROSI UKRAINOJE?

ZENONAS PRŪSAS

Mus su ukrainiečiais iš dalies riša bendra istorija: vienu metu Ukraina buvo Didžiojo Kunigaikštijos dalimi. Tuo metu ji turėjo didelę autonomiją, nes lietuviai mažai kišosi į jos vidinius reikalus. Todel ukrainiečiai ir dabar tuos laikus laiko savo „auksu amžiumi“. Gal dėl to ir dabar tautiškai susipratę ukrainiečiai yra mums taip palankūs. Pavyzdžiui, anksčiau už mus į Sibirą ištremtieji ukrainiečiai yra nemazai padėję veliau ten patekusiems lietuviams.

Ukraina yra už Lietuvą daug didesnė: apie 9 kartus didesnė teritorija ir 14 kartų daugiau gyventojų. To nepaisant, jos nepriklausomybė yra gal mažiau saugi, negu Lietuvos. Mat, daugelis rusų ukrainiečių tebe laiko tik savo gentimi, ne skirtinga tauta. Turi ir kitų problemų. Pavyzdžiui, tik vakarinėje Ukrainos dalyje gyvena ukrainiečiai, o neblogai tautiniai susipratę. Taip pat komunizmas yra daug daugiau įleidęs šaknis, negu Lietuvoje, todėl Ukrainos parlamente vyrauja komunistai, kurie trukdo reformoms. Nors ir būdama gerokai didesnė už Lietuvą, Ukraina yra beveik pamišta pasaulinėje žiniasklaidoje. Pastaruoju metu tik „Current History“ žurnale buvo išspausdintas ilgnis straipsnis apie padėtį Ukrainoje (Dominique Arel. „Ukraine: The Muddle Way“. 1998 m. spalio mėn.). Mūsų likimas yra šiek tiek susijęs su Ukrainos: kol Ukraina bus nepriklausoma valstybė ir mes galėsime saugiai jaustis. Todel yra verta susipažinti su to straipsnio turiniu.

Siuo metu turbūt didžiausia Ukrainos problema yra jos labai prasta ekonomija. Prieš prasidedant Rusijos ekonominei krizei, ji buvo dar blogesnė, negu Rusijos. Prieš 4 metus Ukrainos prezidentas Kučma paskelbė radikalias ekonomines reformas, bet iki šiol ta kryptimi nieko nebuvo daroma. Privatizavimas, kuris atnešė valstybės išdai pajamų, beveik nevykdomas. Valdžia ir toliau remia nepelningas įmones bei kolektyvinius ūkius. Daug kas nemoka mokėsi, kada yra pigiau kysiais gauti nuo jų atleidimą, arba galima papirkti mokesčių inspektorius. Dėl to biudžeto deficitas ir toliau yra didesnis negu 7 proc. bendro vidinio produkto (BVP), arba tris kartus didesnis, negu leidžia IMF (International Monetary Fund) bei

Pasaulio bankas. Dėl naujų pinigų spausdinimo 1993 metais infliacija buvo net 4,735 procentų — aukščiausia pasaulyje. Valdžia galų gale suprato, kad pinigų spausdinimo mašinos turi būti pristabdytos.

Kad padengus deficitą, Ukraina bandė skolintis užsienyje, o šias skolas apmokėti naujomis paskolomis, už jas mokėdama vis aukštesnius procentus ir kartu prižadėdama vykdyti ekonomines reformas. 1998 m. niekas jai nebe norėjo skolinti. Dėl politinių priežasčių Ukrainą išgelbėjo IMF, nes Amerika prisibijojo, kad dėl galimo Ukrainos bankroto gali kilti ekonominė ir politinė suirutė visoje Rytų Europoje.

Iš šio akligatvio Ukrainą gali išvesti tik prezidentas Kučma, bet kol kas jis nėra parodęs didesnių pastangų. Už radikalias reformas yra tik nacionalistai demokratai, bet jie parlamente sudaro mažumą. Krašto eksportą ir importą kontroliuoja įvairūs vietiniai monopoliai, kurių deka kuriasi turtingasis luomas, o krašto gyventojų dauguma gyvena skurdė. Atrodo, kad pats Kučma asmeniškai šiose afėrose nėra susitęsęs, bet kažkodėl neturi drąsos tą procesą sustabdyti.

Kita Ukrainos problema yra kalba ir gyventojų etninė sudėtis. Tik apie pusė Ukrainos gyventojų ukrainiečių kalba laiko savo gimtąja kalba. Kiti kalba rusiškai, ypač rytinėje dalyje ir miestuose, nors iš šių daugiau negu pusė save laiko ukrainiečiais. Apie 22 proc. krašto gyventojų save laiko rusais. Valstybinė kalba yra tik viena: ukrainiečių. Pagrindinės religijos yra dvi: Ukrainos ortodoksų ir katalikų. Kol kas nėra buvę didesnių problemų nei dėl oficialios kalbos, nei dėl religijų. Oficialus galvojimas yra, kad, skirtingai nuo Rusijos, Ukraina istoriškai yra Europos valstybė, ilgai dominuota imperinės Rusijos, bet dabar norinti grįžti į Europą. Per 1994 metų prezidentinius rinkimus tam galvojimui nepritarė dabartinis prezidentas Kučma, bet vėliau ir jis pakeitė savo nuomonę, pradėjo šalintis nuo priklausymo Rusijos sukurtai NSV. Jam 1997 metais gegužės mėnesį pavyko iš Jelcino išsiderėti, kad Rusija pripažintų Ukrainą dabartinės ribose, įskaitant ir Krymo pusiasalį. Bet Ukraina ir toliau daug priklauso nuo Rusijos, ypač dėl naftos ir gamtinių dujų, už ką paprastai laiku

nesumoka. Kol kas Rusija tai toleruoja, nes jos naftos ir gamtinių dujų vamzdynai į Vidurio ir į Vakarų Europą eina per Ukrainą. Bet Rusija planuoja statyti naujus vamzdynus per Gudiją, ir tada galės daugiau paspausti Ukrainą.

1997 metų Ukrainos žmonių apklausinėjimai parodė, kad du kartus daugiau gyventojų remia rytų, o ne vakarių orientaciją, bet taip pat mažiau, negu 30 proc. remia susijungimą su Rusija. Taip pat daugiau gyventojų norėtų didesnio įsijungimo į NVS, o ne į NATO. Mažiau, negu 25 proc. būtų už įstojimą į NATO, jei Rusija nebūtų NATO nare. Taigi, priešingai oficialiai linijai, didžioji gyventojų dauguma nepitaria „grįžimui į Vakarus“.

Vienas Ukrainos siekių yra grąžinti ukrainiečių kalbą tiems ukrainiečiams, kurie dabar namuose kalba rusiškai. Atrodo, kad šio kito kito pažanga yra daroma, ypač per mokyklą ir didesniuose miestuose. Šiuo metu valdžios įstaigose susirašinėjimas ir dokumentacija yra ukrainiečių kalba, bet tarp savęs biurokratai daugiausia naudoja rusų kalbą.

Paminėtina ir Krymo problema, kur vyrauja rusų tautybė. Taip pat yra problemų su šio Sibiro grįžusiais Krymo totoriais. Jau ir dabar pasitaiso jų demonstracijų su Islamo vėliavomis. Taigi, Ukrainai problemų užtenka. Gerai tur ir jos, visuomet svetimų žemių norintis, didysis kaimynas — Rusija.

• Jei akmenimis svaidysi į kiekvieną lojantį šunį, turėsi neštis daug akmenų.

Vokiečių patarlė

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona Gražina lapkričio 8 d. Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje atsisveikino su Lietuvos diplomatinės vadovo Stasio Lozoraičio ir jo žmonos Vincentos Lozoraitienės palaikais.

„VERKIANT REIKIA, KAD POLITIKA BŪTŲ MORALI!“

JONAS KAIREVIČIUS

Vytauto Antano Dambravos paskaitos „Politika ir moralė“ pradžioje tarytum motto įdėta tokia ištrauka iš rezistentų laiško: „Vytautai, ar nebuvo laimingesni, kai, kovodami prieš okupantą, demonstravome, leidome knygas, lipinome plakatus, rengėme konferencijas, ejoje į kitataučių spaudą, radiją ir televiziją, rašėme laiškus parlamentui ir vyriausybių nariams, važinėjome į Vašingtoną ir kitas sostines.“

Kovodami tada tikėjome, kad išlaisvinusią Lietuvą tvarkys dori, teisingi ir sąžiningi žmonės, atsidavę savo tautai. Dabar kažkas ne taip. Bet, Vytautai, nusivylimui ir dvasiniam nuovargiui pasiduoti negalima.

Autorius dvasiniam nuovargiui nepasiduoda ir kelia klausimą: „Ar apskritai egzistuoja politinė moralė?“ Juk „dažnai ir politika žiūrima, kaip į veiklą, turinčią šį tą bendrą su veidmainiavimu, melu, apgaulė ir kitomis ydomis bei negerovėmis, priešingomis doro žmogaus elgesio“.

Krikščioniškoji doktrina aiškiai pasisako už politikos ir moralės sintezę, nes nei vienas, nei kitas elementas negali būti išstumti iš realaus gyvenimo. Politiniam autoritetui pripažinti ir jam įteisinti popiežius Jonas XXIII enciklikoje „Pacem in terris“ nurodė dvi privalomas sąlygas: 1. politinis autoritetas turi paklusti moralinei tvarkai; 2. politinė galia ir valia turi būti pajungtos moralinei tvarkai, siekiant įgyvendinti bendrąjį gerą.

Du žymiausi rezistencijos autoritetai — Juozas Ambrazevičius-Brazaitis ir Julijonas Butėnas — paskelbė šuki:

„Grazinkime moralę į politiką!“

Autorius prisimena įvykių viename kultūros židinyje, kur susirinkusi šviesuomenė smarkiai plojus išseivijos intelektualui, nedariusiam skirtumo tarp stribo ir partizano. Čia autorius su kartėliu klausia: „Quo vadis, Lituania?“

V. A. Dambrava rašo, kad šiandien Lietuvoje nerimą kelia iš įtakingų politikų esanti tiktai profesija, nesaistoma asmeninės moralės ir nereikalinga „moralinės perspektyvos“.

Šitą nerimą keliantį teiginį iš dalies patvirtina Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto serijoje „Studijų šaltiniai“ išleistas Alvydo Jokubaičio straipsnis „Lietuvių kultūros filosofijos potekstės“ autorius rašo: „Tarpukario Lietuvos kultūros filosofams dažnai pritrūkdavo politikos ir moralės sferų skirtumų suvokimo. Geros valstybinės santvarkos jie pernelyg ieškojo moralėje, o ne iš jos išaugančioje teisėje ir politinėse institucijose“.

Taigi šitai rašoma mokytojų priemonėje studentams. Kazin, ar studentai turėtų suprasti, kad nepriklausomos Lietuvos kultūros filosofai buvo per daug dori? Jei tartume, kad nei valstybinė santvarka, nei teisė, nei politinės institucijos negali išaugti iš nemoralaus prado, straipsnio autorius gal pavadintų mus neprofesionaliais. Pagaliau, ar doro-

gali matuoti? Žinome ne vieną politinę ideologiją, klaidingai skelbiant, kad tikslas pateisina priemones. Žinome, kiek tai kainavo Lietuvai ir jos žmonėms. O štai žurnalistas Jonas Patriubavičius savo rašinį „Lietuviška muilo opera“ šitaip užbaigia: „Prienų vidurinės mokyklos direktorius p. Teišerskis maždaug taip aiškino sukrečiančią žmogžudystę: „Mano auklėtinis veidmainystės — viena daryti, kita sakyti, trečia galvoti — mokėsi iš politikų ir ekonomistų. Verkiant reikia, kad politika būtų morali“. („Lietuvos aidas“, 1998.05.29, Nr. 104).

„Be politinės moralės visuomenė žūsta, be asmeninės moralės visuomenės išlikimas yra bevertis!“ Gal vienintelis Lietuvos diplomatas Vytautas A. Dambrava šaukia mums apie tai, kad būtina gyventi ir dirbti dorai. Šaukia todėl, kad jis kitaip gyventi ir dirbti nemoka.

Danutė Bindokienė

Ne tokio grįžimo tėvynė tikejosi

Vis dažniau girdime apie mūsų tautiečių, kuriems ilgas dešimtmečius durys į tėvynę buvo užrakintos raudonais užraktais, grįžimą, kai ji tapo nepriklausoma. Tačiau ar tokio grįžimo jie patys tikėjosi, ar tokių savo vaikų tėvynė laukė...

Grįžta jie namo urnose, grįžta karstuose atsigulti teviškos kapinės, išsiilgtoje gimtinės žemėje. Tarytum dar kartą mirę, iš naujo iškilmingai perlaidojami, dalyvaujant būreliui artimųjų ir mišioms žmonių, kurie jų gyvų nepažino, o atvyko į antrąsias laidojimo gal artimo meilės, gal smalsumo vedami...

Perlaidojami rašytojai, visuomenininkai, politiniai veikėjai ir eiliniai lietuviai, kurių artimieji nori pagerbti neungaliamą tėvynės ilgį, giliai širdin jausmų, išnešiotą lyg sunkių kryžių, visą svetur praleistą gyvenimą. Tūkstančius kartų svetimų kraštų kapinėse, ant karsto beriant žemę, kartoti žodžiai: „Tebūna lengva svetima žemė“, daug kartų atodūsiai nuskrudusi, pagal V. Šimačio eilėraštį „Aras“ sukurta daina, maldaudanti Viešpatį malonės „mirti tėvynės laukuose“.

Visa tai sentimentalia, romantiška, patriotiška, bet ar realu? Ar iš tikrųjų sudaro skirtumą, kur ilsisi žmogaus mirtieji palaikai, pasmerkti virsti „dulke“, bet su dievišku pažadu prisikelti amžinam gyvenimui? Antra vertus, Lietuva laisva, jeigu yra galimybė į ją sugrįžti, nors ir karste, nors ir mirusiam, kodėl ne?

Vis dėlto liūdna. Ne dėl gedulingo varpų gaudimo ir naujai supiltų kapų, po kuriuos ilsisi grįžę į tėvynę tautiečiai. Liūdna, kad negrįžta gyvieji — pajėgūs dirbti, kurti, prisidėti prie tautos ateities kūrimo. Mirusieji to neatliks. Lietuva laukia gyvųjų, ypač jaunesnių, ne vien pensininkų, paskutines savo gyvenimo dienas norinčių praleisti tėvynėje.

Toki bent vaizdą mums piešia net Lietuvos spauda — tarsi priekaištaudama, tarsi pašiepdama, kad tik du užsienio lietuvių visuomenės sluoksniai grįžta į gimtąjį kraštą: mirusieji ir tie, kurių gyvenimas jau eina prie pabaigos. Pavyzdžiui, lapkričio 11 d. „Lietuvos rykas“ („Laiko ženklai“) atvirai priekaištaudama, kad užsienio lietuviai (arba „išseivijos lietuviai“, kaip mus tebevadina) nesu-

krovę į Lietuvos bankus savo santaupas, „galėjusias gerokai sustiprinti mūsų šalies kapitalo rinką“. „Daugumas šių žmonių nepatiko, kad saugu savo pinigus patikėti Lietuvos bankams, pirkti įmonių akcijų ar nekilnojamo turto“. Net ir prezidento Adamkaus išrinkimas, teikęs viltį, kad daugiau išseivijos žmonių pradės kurtis Lietuvoje, tų viltį nepateisino. „Is tiesų, dabar Prezidentūroje dirba keli JAV lietuviai. Tačiau tai — asmeniniai V. Adamkaus draugai...“

Tame pačiame straipsnyje komentuojamas ir užsienio lietuvių finansinis pajėgumas — arba jo stoka. „Dabar Lietuvoje nevykdomas nė vienas didelis verslo projektas, kurį finansuotų išseivija. Tik atkūrus nepriklausomybę puoselėtos viltys, kad užsienio lietuviai svariai prisidės, plėtojant mūsų šalies ūkį, pasirodė esančios tik iliuzijos. Tai neturėtų stebinti. Lietuviai išemė iš viso nera tokie turtingi, kaip manydavo dovany iš užjūrio laukiantys jų gimnatačiai. Daugiausia tai vadinamosios vidurinės klases atstovai...“

Štai ir išlindo yla iš maišo! „Lietuvos rytas“ atskleidė mūsų didžiausią „paslaptį“ — užsienio lietuvių nelabai verti demesio, „aukso kaulės ne tiek riebios, kaip buvo tikėtasi!“ Iš tikrųjų mūsų galima kaltinti naivumu. Sukaupe kelis milijonus Lietuvių fondai ar kitai tolygiai organizacijai, jautėms labai turtingi ir svarbūs, o didžiojoje Lietuvos gyvenimo vizijoje srovėje esame tik šapelis!

Tikėkime, kad neseniai JAV Lietuvos Bendruomenės ir Lietuvos Seimo komisijos pastangomis įkurtas Grįžimo į tėvynę centras bus veiksmingas ir daugiau mūsų tautiečių pakels sparnus grįžti namo. Tačiau visų pirma reikėtų, kad pažiūrės ir grįžtančiuosius pasikeistų, kad būtų sukurta tokia teisėtvara ir gyvenimo sąlygos, kur jie jaustųsi saugūs, savi. Antra vertus, tiek „Lietuvos rytas“, tiek kita žiniasklaida turėtų pasidairyti bent savo aplinkoje, daug jaunesnio amžiaus profesionalų, gimusių ir augusių toli nuo savo kilmės krašto, jau atvyko į Lietuvą ne tik sėkmingai dalintis vėra-mokslu žiniomis bei vakarietiška patirtimi, bet pasirinko ten apsigyventi. Jų pakankamai yra, kad būtų lengva pastebėti.

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ

NAŠTA

JURGIS JANKUS

ROMANAS

Nr.65

(Tęsinys)

— Tai šeštadienį. Jeigu Aldona nenorės, tai judu su Jonu. Vieni vyrai galėsime pasižnekti, nesidairydami žodžių. Tik susitark su Jonu ir man pranešk.

Ir išvažiuodamas, ir vaziuodamas, ir net atvažiuojant iš kiemo akim jono kalną apmetęs, nežinojau, kada grįšiu. Net darbe pasakiau, kad ko gera pirmadienį dar nesusėsiu grįžti. Iš tikrųjų kokie ypatingai svarbūs darbai ir nespaukė, bet tą akimirksnį nusprendžiau. Ne todėl, kad nebūčiau norėjęs pasiklausyti pergalės apsaigime galvų netekusių karių istorijų, bet dėl kažkito kito, kurio suvokti ne pats negalėjau. Negalėjau tada, negalau ne dabar, bet pasakiau:

— Šeštadienį riedėsiu atgal.
— Iš virtuvės prisivėrė duris Aldona ir pamojo ranka. Pamojau ir aš. Ji ir vel dingo.
— Šeštadienį? Kodėl? Ar jūs jau ir sekmadieniais pradėjote dirbti?
— Kaip kada išeina.
Atsiprašiau, kad šį kartą negalėsiu užteiti, ir taip užbaigėm.

— Tai šeštadienį vėl išleiki? — nustebo ir Jonas. — O mes galvojom, kad bent ligi Naujų Metų pabūsi.

Tuo tarpu Aldona vėl pasirodė virtuvės tarpdury. — Tai telefonas net iš paskos vejasi. Kas nors gal išleisti nenorėjo? — nusijuokė ir tuoj pridėjo: — Kambarys tas pats. Jauskis kaip namie. Kol aš čia susitvarkysiu, gali net kojas ištiesti. Juk turbūt gerai prieš aušrą pradėjai?

— Su patamsiu kais.
— Taip ir maniau, Tuo tarpu būk sveikas, — priėjusi apkabino.

— Per daug nesidžiauk. Šeštadienį vėl išleikia, — įterpė Jonas.

— Nagi dabar?! — net atšoko. — Tai iš paskos atsivijęs telefonas?

— Ne. Čia vietinis. Žinai juk. Visą laiką klausinėdavo, kada dar atvažiuos, — įsiterpė Jonas.

— Tai kodėl? Dėl vienos dienos tokį kelią, — nepaleido Aldona. — Aš tikėjau, kad sulauksim pilnačio. O gal jau ir užmiršai?

— Nė kiek. Tik galvojau, kad pilnatis bus ir pavašarį. Dabar tik ištrokau, kiek ištrukti galėjau.

Tuo tarpu tuo ir užbaigė. Nenorėjau išsizioti, kad vengiu susitikti į ją išiziorėjusį puskarininkį.

Susinešiau daiktus. Paveikslus ir albumėlį padėjau po eglutę, o savo lagaminėlį nusinešiau viršun. Kambarys buvo tas pats ir paruoštas taip pat, kaip tada, kai pirmą naktį apsinakvojau. Nusimetęs švarką ir nusipyręs batus pavirtau aukštelininkas ant lovos. Pavirtau ir paskendau ne vien minkštame lovos jau-

kume, bet ir spengiančioje tyloje. Niekur nė krepšt, lyg būtų nuvirtęs kur nors padangėje į pūkinį dėbėsį. Jaukumą dar didino, kad taip lengvai atsikabinau nuo puskarininkio. Net nežinojau, kodėl norėjau nuo jo atsikabinti, bet jo šnekoje nuskamavo toks artumumas, lyg jau bučiau jo šeimos narys. Gal ir ne dėl to. Buvo taip, kaip jis sakė: dėl Aldonos. Kai jis taip pasakė, viduje taip ir apsiervė. Nejauskus grumulus toks. O kai dėl šeštadienio, galėčiau dar ir neišlekti. Ar jis turi žinoti kiekvieną mano žingsnį...

Bilstelėjimas į duris pažadino. Vydamas išdriksias mintis, nejutau kaip užsnūdau. Pašokau. Atsisėdęs ant lovos krašto atsiliepiu. Įėjo Jonas.

— Atrodo, kad buvai užsnūdęs, — šyptelėjo.

— Atrodo.

— Jos jau dengia stalą.

— Jos? — nustebau. — Maniau, kad tebuvo tik Aldona.

— Kaimynai užėjo. Jau kelinti metai užėina. Syki Aldona pasikvietė, ir jiems labai patiko.

Sumeciau, kad Kūčių negaliu taip eiti.

— Reikia bent marškinius užsivilkti, — pasakiau.

— Bet aš greitai.

— Galėtum ir su megztiniu, — pasakė, o jis buvo ir su kaklaraščiu ir su tamsia eilute.

— Nedaryk man sarmatos. Mano kaimė net paskutinis kaimietis bent baltus marškinius užsivilkdavo, o čia. — Eik pas svečius, aš kaip mat.

Nieko nebesakęs išėjo. Greitai nuploviau nuo akių miegą, ankstaus rytmečio skutimo barzdą jau buvo

jauciaama, bet dar nematoma, tai tik persirengiau ir nuskubėjau apačion. Jie visi keturi sėdėjo svečių kambary. Atsiprašiau ir kartu apkaltinau Aldoną, kam liepė eiti į savo kambarį ir ištiesti kojas.

— Klusnus būdamas paklausiau. Išsitiesiau ir matote, kas atsitiko. Vis neišmokstu, kad moterų ne visada reikia klausyti, — nujuokavau.

Susipažinom. Kaimynai buvo maždaug mūsų amžiaus. Ji mokytoja toje naujoje mokykloje, o jis veterinorius. Kai po tikrai šaunios pasnikinės vakarienės, kurią panašios nuo Lietuvos laikų nebuvo ragavęs, emėm žiūrėti, kas yra po eglutę ir kai atplėšė manąsias visi keturi prie jų prilipo. Žiūrėdami albumą, pažino daugelį vietų, iš pirmo žvilgsnio neatpažintas spėjo ir neretai, jeigu ne vienas tai kitas, pataikė, o mokytoja vis ir vis grįžo prie Aldonai dovanoto paveikslų ir labai tebejojosi, kad paveikslus tapau tik sau. Ji irgi studijavusi meną, bet pasirinkusi mokyklą ir nesigalinti. Menas jai ir padėdavo, o labai dažnai ir iš bėdos gelbstis. Veterinorius buvo realistes. Jam iš karto patiko kalnas ir kalno papėdėje susigūžusi kukli užega.

Tik pagavokit. Va čia, — bastelejo pirštu į paveikslą, — čia kur mano piršto galas sėdi ir valgo iš anapus vandenų atėjusią nuostabią vakarienę. Atsiprašau. Vakariene čia valgo visada, bet mes pavalgėm Kūčias. Tai suprantu, kad yra menas. Dvigubas. Ir Kūčios ir paveikslas, kuriame slypi Kūčios. Aš pats nesuprantu, kaip yra. bet taip yra. Negaliu įlikti į vidų, bet esu įlindęs.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ MISIJA VAŠINGTONE

Po vasaros pertraukos Vašingtone ir jo apylinkėse gyvenantys lietuviai susirinko išlaudyti pirmąjį šv. Mišių Lietuvių Misijs Church of the Epiphany, sekmadienį, rugsėjo 27 d., 2 val. p.p. Ši misija, esanti istoriniame Georgetown miestelyje Vašingtone, grįžta jau daugiau kaip šešiolika metų ir yra giliai susijusi su Vašingtone gyvenančiais lietuviais. Nors nesijautė, kad vasara baigėsi, kepinė neįmoniškas karštis, tačiau nemažas būrys lietuvių, kurių tarpe buvo ir ambasadorius Stasys Sakalauskas su žmona Jūrate Sakalauskiene, atvyko išlaudyti lietuvišką šv. Mišių. Didelį džiaugsmą suteikė ir ta žinia, kad į Vašingtoną atvyko dar vienas jaunas kunigas iš Lietuvos. Tad, šv. Mišių aukojė ne tik jau prieš metus atvykęs kun. Antanas Lapė, bet ir naujai atvykęs kun. Sigitas Žilys. Abu kunigai giliai studijuoja Amerikos katalikų universitetą.

Prieš Mišias visus susirinkusius pasveikino ir įvairių pranešimų perskaitė Lietuvių misijos vadovas Kęstutis Čižūnas. Šios Mišios buvo aukojamos už rašytoją a.a. Antaną Vaičiulaitį, kurio anūkai nešė auką Mišių metu, o dukra Joana skaitė. Prasmingą pamokslą pagal Luko Evangeliją pasakė kun. Antanas Lapė. Jis papasakojo Evangelijoje pateiktą dviejų gyvenimų istoriją — turtoolio ir elgetos, tarp kurių atsiveria neįveikiama bedugnė. Turtuolis patiria bausmę ne dėl to, kad jis buvo turtingas, bet dėl moralinio blogio, kurio jis vadovavo savo gyvenime. Taip pat Lozorius išteisingas ne dėl materialinio skurdo, bet dėl savo moralinio teisumo, teigė kun. Lapė. Tuo pačiu kun. Lapė, naudodamasis ir daugiau pavyzdžių teigė, kad Jėzus atkreipia mūsų dėmesį į ekonomines ir socialines žmogaus gyvenimo sąlygas. Jis pažymėjo, kad žmogaus kasdieniniai rūpesčiai negali apsiriboti vien asmeniniais interesais. Kun. Lapė savo pamokslą pabaigoje tvirtino, kad turime labai rimtai suvokti savo krikščioniškos misijos svarbą šių laikų pasaulyje. Kun. Lapės pamokslas buvo lyg įžanga į mūsų lietuviškąjį išeivių gyvenimą, kad ir patarimas ir toliau nepamiršti savo brolių ir sesių Lietuvoje, kuriems reikia dar daug moralinės ir ekonominės pagalbos. Pamoksle buvo nepamirštas ir spalio mėnuo, kuris yra skirtas BALFo šalpai. Vincas Čižūnas subtiliai ir švelniai vadovavo giedojimams. Vyresnieji Čižūno broliai Pranas ir Andrius, o dabar ir Vincas, nuo pat Lie-

tuvų misijos įsteigimo tarnavo šv. Mišioms. Visa Čižūnų šeima nenuilstamai dirba, kad Lietuvių misija gyvuotų ir tarnautų visiems Vašingtone ir jo apylinkių lietuviams. Kęstutis Čižūnas leidžiamas bažnytinis biuletenis suteikia vietinės veiklos žinių ir taip pat supažindina parapijiečius su visų organizacijų pirmininkais, pateikdamas jų adresus ir telefono numerius paskutiniame biuletenio puslapyje. Lietuvių misijos išdėstę rūpestingai tvarko Sigitą Naujokaitienę.

Kaip paprastai, po šv. Mišių visi renkasi į bažnyčios žemutinę salę. Taip ir tą sekmadienį visi parapijiečiai gerą valandą praleido bažnyčios salėje prie vaišių stalo, dalindamiesi vasaros įspūdžiais. Čia buvo galima ne tik pasivaikinti, bet ir nusipirkti biuletenį ir „Dainavos“ koncertą, kuriuo rūpinasi Vašingtono LB valdyba (jai vadovauja Viktoras Nakas), gauti informacijos apie būsimą „Girių aidą“ koncertą, kuris vyks spalio 19 d., 8 val. vakaro The Colonies Clubhouse, McLean, VA. Kad šis koncertas įvyktų, rūpinasi Antanas Dundzila, JAV LB Partizanų globos fondo atstovas Vašingtone. LB Krašto valdybos informacijos centro vedėja Audronė Pakšienė taip pat rinko aukas paremti buvusios misijos klebono Kastyčio Ramanausko fondą, kuris grįžė į Lietuvą įsteigė vaikų darželį. Ši sekmadienį praturtino ir Gintaras Karosas, atvykęs iš Bostono, kurio bendrovė „Viltis“ daro įvairias paslaugas siuntitai į Lietuvą. Gintaras atveža ne tik siuntimo dėžių, bet ir įvairių prekių iš Lietuvos — knygų, audiojuostų, daug kitų žmonių dominantių lietuviškų suvenyrų. Taigi šios pirmosios po vasaros pertraukos Mišios Vašingtono Lietuvių misijoje suteikė susirinkusiems ne tik dvasinio pasitenkinimo, progą susipažinti su naujai atvykusiu kunigu Sigitu Žiliu, bet ir džiaugsmą kartu pabūti, pasikalbėti ir susitikti su draugais. Šis susitikimas tikrai buvo labai gyvas, jūdrus ir įdomus.

VAŠINGTONO LB VEIKLOS KALENDORIUS

Rugsėjo viduryje visų mūsų namus aplankė „Šauklys“, Vašingtono LB leidžiamas aplinkraštis lietuvių ir anglų kalbomis. Buvo malonu matyti, kad šis „Šauklio“ numerį parengė jaunos kartos valdybos narys Darius Suziedelis. Pirmame šio aplinkraščio puslapyje yra ir Vašingtono Lietuvių bendruomenės pirmininko Viktoro Nako žodis. Savo žodyje jis in-

Po pirmųjų rudens šv. Mišių rugsėjo 27 d. Vašingtono Lietuvių misijoje. Iš kairės į dešinę: Vincas Čižūnas, patarnavęs šv. Mišioms, misijos vadovas Kęstutis Čižūnas, misijos dvasios vadas kun. Antanas Lapė, misijos kapelionas kun. Sigitas Žilys.

formuoja LB narius, kad valdyba nusprendė šiais metais suruošti renginių ciklą. Jis taip pat informuoja, kad, kadangi Vašingtonas neturi lietuvių namų, ambasadorius Stasys Sakalauskas maloniai sutiko leisti renginius ruošti Lietuvos ambasadoje. Už šį sutikimą LB valdyba yra labai dėkinga.

Spalio 8 d., ketvirtadienį 7 val. vakaro Lietuvos ambasadoje Vašingtone LB savo veiklos ciklą pradėjo prof. Richard J. Krickaus paskaita „Karaliaučiaus galvosūkis ir Lietuva“. Paskaita vyko anglų kalba. Profesorius Richard Krickaus politinių mokslų daktaras, dėstantis Mary Washington College, yra taip pat ir knygų autorius, o dabar renka medžiagą apie Karaliaučiaus sritį. Susirinkusieji su įdomumu išlausė jo paskaitą. Profesorius papasakojo apie Karaliaučiaus labai blogą ekonominę padėtį, narkomanijos problemas ir daug kitų socialinių problemų. Tą patį vakarą ambasadoje buvo galima pasigėrėti ir dailininko Egidijaus Rudinsko darbais, kurie pavošė ambasados salono sienas.

Štai kokie renginiai dar vyks Vašingtone ir jo apylinkėse. Spalio 20 d. pasveikinsime prezidentą Valdą Adamkų Vašingtone Reagan National oro uoste. Lapkričio 7 d. 7:30 val. Latvių salėje, Rockville, MD, įvyks „Dainavos“ vyrų okteto iš Čikagos koncertas. Lapkričio 15 d. 2 val. p.p. Lietuvos ambasadoje įvyks literatūros popietė su rašytoju Jurgiu Jankum. Programos dalyviai — Antanas Dundzila, Jurgis Blekaitis ir pats rašytojas Jurgis Jankus.

Gruodžio 1 d. 7 val. vak. Lietuvos ambasadoje kalbės Gintautas Alksnis tema „Vašingtonas, JAV ir Amerikos lietuviai, Lietuvos žurnalisto akimis. Gintautas Alksnis yra pirmasis Lietuvos spaudos atstovas, paskirtas nuolatiniam darbui Jungtinėse Valstijose. Jis rašo, „Lietuvos rytui“. 1999 m. sausio 10 d., 2 val. p.p. Lietuvos ambasadoje kalbės Kazys Almenas. Jo paskaitos tema — „Kaip ir kodėl atsirado Skomantas?“ Kazys Almenas, rašytojas, profesorius vadovauja literatūrai grupei Lietuvoje, kuri yra paruošusi istorinių-nyuotikinių apysakų seriją „Skomantas — apie Lietuvą XIII amžiuje“.

Tame pačiame aplinkraštyje dar buvo paminėta, kad APLE, — Amerikos mokytojų talsa Lietuvos mokyklai — įsikuria Vašingtone. Ši bendrija įkurta 1990 m. Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministerijos prašymu padėti vykdyti švietimo reformą. Bendrija nuo pat įkūrimo vadovavo Vaiva Vebraite, o šią vasarą jai tapus Lietuvos Švietimo ir mokslo viceministre, APPLE vadovės pareigas perėmė Emilija Sakadolskienė, gyvenanti Silver Spring, Maryland.

Šiame aplinkraštyje yra dar kitų įvairių pranešimų, užuojautų ar sveikinimų, susijusių su lietuvių bendruomene Vašingtone. Vašingtono bendruomenės nariai džiaugiasi, matydami tokią įdomią rudens veiklos programą, o LB valdyba tikisi, kad kiekvienas renginys sutrauks daug klausytojų. LB valdyba taip pat yra sudariusi 1998 metų adresyną. Jame yra pateikiama su LB veikla susijusių žmonių adresai, taip pat ir visų organizacijų adresai. Džiugu, kad šiuo metu LB Vašingtono valdybą sudaro jau čia gimę ir augę jauni profesionalai: Viktoras Nakas — pirmininkas, Nerija Orentienė — vicepirmininkė, Rita Bureikaitė — sekretorė (anglų kalba), Jolanta Žalėnė — sekretorė (lietuvių kalba), Kazys Vasaitis — izdininkas, Gailius Draugelis — narys, Algis Šilas — narys, Darius Suziedelis — narys.

BALFo Vašingtono skyriaus valdyba, kurią sudaro pirmininkas Ramutė Aidienė ir izdininkė Gražina Norkus Kramer, vicepirmininkas Kazys Vasaitis, sekretorė ir izdininkė Gražina Blekaitienė, buvo susirinkusi į valdybos posėdį spalio 5 dieną. Jame buvo svarstoma, kaip suorganizuoti šio mėnesio vakarą ir siuntinius į Lietuvą. Valdyba jau pradėjo siuntinių pakavimą pas Ramutę Aidienę. Kas norėtų padėti, bet kokią auką mielai priimsime. Prašo-

me skambinti Ramutę Aidienę, tel. 301-365-5180.

Elvyra Vodopalienė

IŠ ARTI IR TOLI

PLEČIA ŽALIAJA CHEMIJA

Prof. Jonas Vėderas, generolo Povilo Plechavičiaus anūkas, dirbantis Kanados Albertos universitete, surado būdą, kaip oksiduoti pirminius ir antrinius alkoholių be nuodingų dujų pagaminimo. Jo atradimas yra paskelbtas šių metų žurnale „Journal of Organic Chemistry“.

Saulius Šoliūnas

„Titanic“ laivo tragedijos herojus kun. Juozas Montvila buvo praeitą vasarą prisimintas Neringoje. Stovyklos metu, vaikai susipažino su jauno lietuvių kunigo gyvenimu: Juozas Montvila gimė 1885 m., jauniausias iš 10 vaikų. Studijavo Marijampolėje, baigė Seinų kunigų seminariją. Caro valdžiai uždraudus jam eiti kunigo pareigas, nutarė dirbti su užsienio lietuviams ir išplaukė į JAV „Titanic“ laivu. Kai ledkalnio pakirstas laivas pradėjo skęsti, kun. Montvila užleido savo vietą gelbėjimosi valtįje jaunai moteriškei ir pasilikio su teikite dvasinę paramą likusiems laive. Ses. Ignė Marijoškaitė sako, jog stovyklautojams buvo nuostabu girsti, kad lietuvis kunigas „Titanic“ laivo herojus ir yra palygintas su šv. Maximilian Kolbe.

PRAKASTA ŽEMĖ NAUJAI ŠVENTOVEI

Toronto Prisikėlimo bažnyčia, vadovaujama Lietuvos pranciškonų, po ilgų planavimų parapijiečiams pritarant taps realybe. Spalio 3 dieną parapijiečiams ir svečiams gausiai susirinkus pagaliau vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, buvo prakasta žemė naujai bažnyčiai, vienuolynui, bankeliui ir slaugos namų projektams. Du akrai žemės nupirkti už pusantro milijono. Už žemę sumokėti jau iki šiol yra surinkta per 900,000 dolerių, ir aukos dar plaukia. Numatyta pastatyti, t.y. įgyvendinti šiuos projektus, pardavus senąją vietovę.

Iškilmės pradėtos pamaldomis senoje bažnyčioje, po pamaldų dauguma parapijiečių pėsti nužygiavo iki naujosios vietovės. Be vyskupo iškilmės dalyvavo dar ir viceprov. Placidus Barius, OFM, tėv. Juvenalis Liauba, OFM, tėv. Eug. Jurgutis, OFM, ir kun. E. Putrimas.

Statybos darbai prasidės pavasarį ir naująją šventovę

CLASSIFIED GUIDE

VAIRŲS

ELEKTROS
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

Dėmesio, nagingi vyrai!
Skubiai parduodamas 2 bt. namas Bridgeport apyl. Kaina \$49,900. Namai reikia remonto.
Kreiptis: Auksa Padalino
First Rate R.E.
Tel. 773-767-2400.

Family needs a loving, english-speaking nanny M-F in their home. Call Stacy at (773)445-0168

HELP WANTED
Part time handy man for southwest Chicago repairs.
773-434-5201

Washington, D.C. lietuvių savininko „Landscaping“ kompanija ieško 2 darbininkų. Pradinė alga \$6.00 į val. Vietą gyvenoti bus parūpinta už \$130 į mėn. vienam asmeniui. Reikia turėti darbo leidimą. Kreiptis: Alex, tel. 202-244-7373.

G.L. Quality Body Shop
Automobiliniai
Ieškote — nupirksime.
Patekote į avariją ar sugedo auto. — suremontuosime.
Norite išsiųsti į Lietuvą — Ieškome.
Skambinkite 815-723-7650.

Huomojamas 6 kamb. butas su šiluma.
5705 S. Albany,
tel. 773-434-1740

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5858
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas vertui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravims. Įkainavimas vertui.

Parduodu lovą
1 asmeniui.
tel. 773-582-2875

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?
• padėsimie pigiai nusipirkti iš varžytinių.
• maži mėnesiniai mokesčiai, norint pirkti išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

773-585-9500

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$33.00

8 svarų statinaitė — \$19.00

Skambinkite 708-687-5627.

Pristatome UPS

tikimasi pašventinti 2000-taisiais metais.

koncertą. Tai jau jų antrasis pasirodymas Toronte.

Stasys Prapakas

Lietuvos kankinių parapija savo 70 metų gyvavimo jubiliejų šventę pamaldomis ir procesija į Šv. Jono kapines, kur buvo pašventintas jubiliejinis kryžius. Aplankytas ir Anapilios sodybos stiegejo kun. P. Azubalo kapas. Pokylis ir koncertas vyko muziejiaus salėje, kur buvo daug parapijos veiklos nuotraukų.

Lietuvos partizanų dainos vienetas „Girių aidas“ Prisikėlimo salėje surengė

SLIDINĖJIMO SAVAITĖ

Slidinėjimo savaitė Snosmos, Aspen, Colorado, ruošia ma LAMA — Lithuanian American Medical Assn., vyks 1999 m. kovo 27 — balandžio 3 d. Visi lietuviai slidinėjotjai kviečiami. Informacijai ir registracijai kreiptis: Rūta Degešienė, Virginia Beach, VA, 23451, tel. 757-428-7047, arba Elena Glavinskienė, tel. 877-367-1933.

PARTIZANŲ ŠALPAI AUKOJO:

\$350 Vytautas Mazelis per du įnašus.

\$300 Alberto ir Irenos Kerelių 40 m. vedybų sukakties proga Partizanų fondo aukoją šie asmenys: Albertas ir Irena Kereliai, Vacys ir Cecilija Mitkai; Raimundas ir Jovita Giliai, Albertas, Lilė Kereliai.

\$200 S.D.I. Construction Group *Algis Rugienius* Sulsikių šeima per keliolika įnašų.

\$100 Rūta ir Kenneth Dudzik; Birutė ir Juozas Briedžiai (Čikaga).

\$50 Petras Jodvalis; Joseph Bernot; Adolfas ir Sofija Jeļioniai; Paulius ir Birutė Gyliai.

\$35 Gražina ir Bruno Mikėnai.

\$30 J. B. Lintakas.

\$20 Aldona Jesmantas; A. Žemaitienė; Statkai; Frank P. Apulskis; Sigitė Mikrut.

Lietuvos Partizanų globos fondo valdyba nuosirdžiausiai dėkoja aukotojams už parodytą meilę partizanams ir tremtinėjams, ir už jų likusio gyvenimo dienų palaikymą. Aukos siųsti: L.P.G. Fund, 2711-15 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

Vašingtono skyriaus BALFo valdyba pradėjo šalpos vaju Vašingtone. Iš kairės į dešinę: valdybos pirmininkė Ramutė Aidienė, vicepirmininkas Kazys Vasaitis, kita valdybos pirmininkė Gražina Norkus Kramer ir izdininkė, sekretorė Gražina Blekaitienė.

Elvyra Vodopalienė nuotr.

KAS VALDO LIETUVĄ: DEMOKRATINĖS PARTIJOS AR „KRAŠTO ADMINISTRATORIAI“?

Pastaruoju metu daug kalbama apie dviejų konservatorių partijos vadų Vytauto Landsbergio ir Gedimino Vagnoriaus — konkurenciją ir nesutarimus. Tačiau tai paslepia esmingesni klausimai: koks vidinis konservatorių partijos gyvenimas ir ar joje nesama demokratijos stokos, kuri gali rimtai įtakoti ir visos valstybės viešąjį ir neviešąjį gyvenimą. Be abejo, Lietuvoje egzistuoja daugiapartinė demokratija ir bet kuri blogai besitvarkanti partija yra pasirengę nekantraudami pakeisti kiti politiniai „kūnai“. Tačiau tai ne priežastis liautis nuogastauti dėl partijų vidaus valdymo ydų.

LDDP valdymo metais Lietuvos politinio gyvenimo stebėjimai buvo prakalbė apie vieną tuo metu gan gausiai paplitusio krašto valdymo ir viešųjų reikalų tvarkymo neigiamų tendencijų. Tuo metu ne tik politinius vadovus, bet ir eilinius piliečius buvo nemalonai sujudinęs Seimo, kaip parlamentinės demokratijos institucijos, vaidmens menkinimas, kai Adolfo Šleževičiaus vyriausybė, o tiksliau asmeniškai pats premjeras tiesiog karikatūriškai galėjo nesiskaityti su Seimu. Priešasčių tam buvo pakankamai. Pirmiausia LDDP turėjo absoliučią ir nepajudinamą daugumą valstybės parlamente. Antra svarbi tokios situacijos susiklostymo priežastis — asmeninės A. Šleževičiaus vienvaldystės partijoje, kuri nominaliai valdė visą kraštą, stiprėjimas. Tuometinis premjeras sugebėjo puikiai pasinaudoti savo — vyriausiojo valstybės reikalų administratoriaus — galiomis tam, kad savo pusėn patrauktų, o po to ir kontroliuotų žemesniojo lygio partijos vadikus ir įtakingesnius veikėjus iš provincijos pakraščiu. Toks sambūvio modelis, beje, puikiai atitiko ir tos partijos pagrindinės narių masės mentalitetą ir interesus. Vyriausybės vadovas, kuris gali kai reikia duoti, o esant reikalui nurašyti skolas

bei savo ištikimiesiems „bendražygiams“ suteikti kitokias valstybės išdų sąskaita apmokamas malones, galėjo ilgai jaustis nepajudinamas ir nepakeičiamas. A. Šleževičius jau buvo įtikėjęs, kad jo suregztas įtakų ir kontrolės tinklas, nusidriekęs vos ne per visą krašto ekonomiką ir valdymo struktūras ir, žinoma, jo partietų parama garantuos jam saugų klestėjimą. Tačiau taip neatsitiko: atsirado nepatenkintųjų A. Šleževičiaus įtakos grėsmingų didėjimu, o ir pats premjeras padarė arrogantiškų klaidų, kol galų gale turėjo pasitraukti iš politinio gyvenimo šalikėlę.

Pasirodė, kad tuometinis LDDP vyriausybės premjeras ir valdancios partijos vadas nevisiškai kontroliavo savo partiją ir toli gražu ne visos jos narių galejo priversti jį besąlygiškai remti. Be to, ir viešoji nuomonė ir spauda, kuri pakankamai drąsiai kėlė ir viešumą LDDP vyriausybės ir jos formalaus vado (neformaliojo vadovo) ydas bei korupcijos atvejus.

O dabar šiuos samprotavimus pasuksi kita kryptimi ir užduosiu daug kam, matyt, netikėtą klausimą: ar dabartinės konservatorių partijos, taip pat turinčios išpūdingą daugumą Seime, vienas vadų ir vyriausybės vadovas nėra panašus į anuometinį A. Šleževičių? Be abejo, čia aš neturiu galvoje išorinio ar psichologinio panašumo ir net nebandom dabartinės vyriausybės veiklos lyginti su LDDP vyriausybės darbo metodais. Panašumas slypi kai kur kitur: abiejų premjerų įtakos didėjimas gimtosiose partijose ir abiejų vyriausybių arrogantiškas požiūris į Seimą. Prie to dar reikėtų pridurti abiejų — A. Šleževičiaus ir Gedimino Vagnoriaus — pastangas didinti savo autoritetą, taip sakant „kurti teigiamą asmeninį įvaizdį“ plačiosios krašto visuomenės akyse.

Apie asmeninės G. Vagnoriaus įtakos ir politinės galios

stiprėjimą byloja daugybė visiemis regimų pavyzdžių. Su premjero ambicijomis bandžiusi konkuruoti Laima Andrikienė buvo be ceremonijų išmesta iš vyriausybės, panaikinant jos valdytą Europos reikalų ministeriją. Matyt, mažai kas abejoja, kad ne ministerija čia buvo kalčiausia. Ministrė buvo pašalinta, tačiau pati ministerija išliko — pasikeitė tik šios įstaigos pavadinimas. Nėgana to, visai neseniai buvusi ministrė gavo ir savo partijos, Lietuvos konservatorių partijos politinės tarybos bei valdybos griežtą išspėjimą. Nors visiems yra žinoma, kad L. Andrikienė yra smarkiai užpykusi ant premjero, kad šis nesilaikė „komandinio žaidimo principų“, tačiau, kiek teko girdėti, oficialiai ji nėra padariusi jokių viešų prieš konservatorių partiją ar premjerą nukreiptų pareiškimų. Čia reikia pastebėti, kad L. Andriekienė išspėjimas buvo pareiškimas „poroje“ su kitu buvusiu ministru G. Vagnoriaus vyriausybėje — Vidmantu Žiemeliu. Ir L. Andriekienė, ir V. Žiemelis buvo kaltinti nepagrįstais išpuoliais ir skaldytojiška veikla. L. Andriekienė teigė, niekaip negalinti suprasti, už ką ją norima bausti, tačiau V. Žiemelis pripažino, kad, kaltindamas Gediminą Vagnorių sąsajom su Vilniaus Sporto rūmų privatizavimo skandalu, į kurį yra įsipainiojusi dienraščio „Lietuvos rytas“ bendrovė, pasinaudojo klaidinančia informacija. Tačiau jis pareiškė, kad ir toliau sieks „demokratinę reformą“ partijos viduje ir toliau siūlys artėjančiame konservatorių partijos suvažiavime partijos įstatų pataisas, kuriomis šio tikslo ir bus siekiama.

G. Vagnoriaus reakcija buvo aiški ir neigiama. Atrodo, kad jis jaučiasi visiškai nugalėtoju, kuriam jokia opozicija partijos viduje nebaisi. Premjeras spaudos konferencijoje Vilniuje spalio 30 d. tiesiai šviesiai pasakė, kad partijos įstatų keitimas nėra tai, ko reikia liudžiai. Šie įstatai jau buvo aptarti Lietuvos spaudoje, ir todėl nėra reikalo smulkiai aiškinti, kokios nuostatos leidžia konservatorių partijos valdybos pirmininkui, su niekuo nesitariant, valdyti partiją ir užtikrinti paklusnumą visuose organizacijos lygiuose.

se. Žinoma, ir V. Žiemelis, ir L. Andriekienė nėra be priekaištų (norint jų galima būtų surasti nemažai), tačiau tai, kad tokia įtakinga partija kaip konservatorių, privalo daugiau dėmesio skirti vidinei demokratijai, yra akivaizdu. Juk negerai, kai vyriausybės nepajėgia kontroliuoti Seimas, o dar blogiau, kai vyriausybės nebepajėgia prižiūrėti ir ją paskyrusi partija. Tada galima klausyti: ar krašto valdo demokratinis būdu rinktos partijos, ar niekieno nekontroliuojama „krašto administratorių komanda“?

Aivaras Prancūzaitis

TURĖJES RAKTĄ Į TIKRUJŲ LAUDIES MENO VERTYBIŲ PASAULĮ

Spalio 9 d. Lietuva minėjo „Lietuvos“ dainų ir šokių ansamblio įkūrėjo, kompozitoriaus, dirigento, liaudies muzikinės kūrybos tyrinėtojo Jono Švedo gimimo 90-ties metų sukaktį. Spalio 9-osios rytą Vilniaus šv. Mikalojaus bažnyčioje buvo aukojamos Mišios, po to padėta gėlių ant jo kapo Antakalnio kapinėse.

Lietuvos muzikos akademijoje, kur Jonas Švedas yra įsteigęs Liaudies instrumentų katedrą, buvo surengta prisiminimų popietė, įvyko koncertas.

Nors Jono Švedo kūrybine veikla buvo daugialypė, didžiausi jo nuopelnai siejami su „Lietuvos“ ansambliu. Jono Švedo vadovaujama „Lietuva“, pasak profesoriaus Algirdo Vyžinto, atliko pasiaukojančių darbą Lietuvai. Ir ne vien dėl to, kad buvo prikelti užmiršti liaudies instrumentai, — sunkiais nacių ir bolševikų okupacijos metais ansamblis nuolat žadino lietuvių, tautiško kumo idėjas. Žmonės „Lietuvą“ laikė tautos ansambliu, visada laukdavo jos koncertų. Kaip meno vadovas Jonas Švedas turėjo raktą į tikrųjų liaudies meno vertybių pasaulį.

„Lietuvai“ šiandien vadovauja kiti žmonės — Jono Švedo mokiniai, bet jo dvasingumas, jo nuostabiai harmonizuotos liaudies dainos — sugrįžta, skamba koncertuose. Minimas jubiliejus, pasak prof. A. Vyžinto, gera proga apmąstyti savo darbus, pamatuoti juos Jono Švedo puoselėto tautiško kumo matu.

A.Š.A.

Dr. ALBINAI PRUNSKIENEI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą jos šeimai ir visiems artimiesiems

Lietuvos Našlaičių Globos Komitetas

DRAUGAS, 1998 m. lapkričio 13 d., penktadienis

5

A.Š.A.

KAZIMIERAS VIERAITIS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1998 m. lapkričio 11 d., 2:30 val. p.p., sulaukęs 79 metų.

Gimė Lietuvoje, Bartininkuose. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko seserys su šeimomis: Albina Šabrinienė, Izabela Burkauskienė ir Teofilė Ciparienė, brolis Zenonas Vieraitsis su šeima.

Priklausė Lietuvių Šaulių Sąjungai. Velionis pašarvotas penktadienį, lapkričio 13 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės bus šeštadienį, lapkričio 14 d. iš laidojimo namų 9 val. ryto Velionis bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a.a. Kazimieras bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: seserys, brolis ir jų šeimos

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus Tel. 800-994-7600

AČIŲ VISIEMS!

Lietuvos Partizanų Globos fondo valdyba, sėkmingai baigusi 11 surengtų „GIRIŲ AIDO“, partizanų dainos vieneto, koncertų, dėkoja visiems prisidėjusiems prie koncertų rengimo, dainininkų apnakvydinimo bei už įvairias paslaugas. Koncertų lankytojams širdingas AČIŲ už parodytą dėmesį ir meilę Lietuvos laisvės kovotojams, išskėjęsiems kėlimus ir Sibiro tremtį. Jūsų parodytas nuoširdumas ilgai pasiliks partizanų-tremtinių ir L.P.G. fondo valdybos širdyse. Dievo palaima telydi jus visus!

Ir jūs galite įsigyti „Laimingą piniginę!“
Tik \$5 už kuponą — ir turit galimybę gauti dalį \$10,000,
kurie guli banko seife.

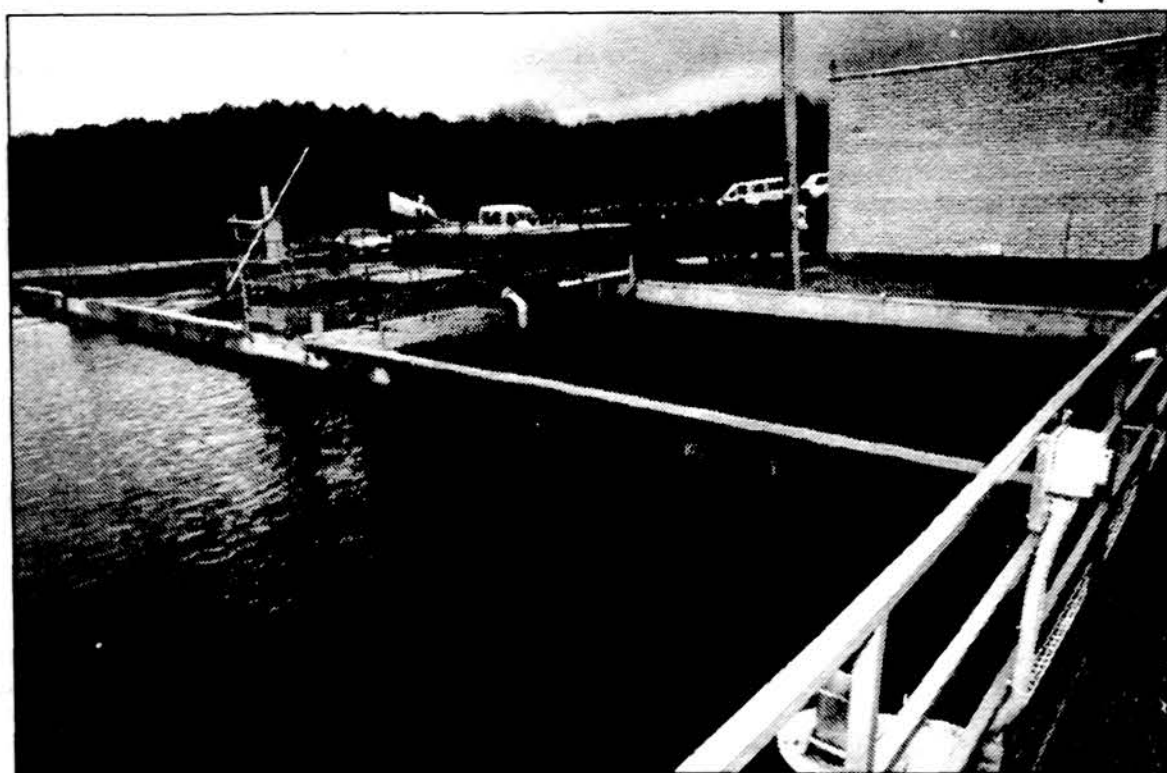

Siųskite pinigus per Western Union iš JAV į Lietuvą ar bet kurį Rytų Europos kraštą šiais metais ir veltui gausite piniginę, \$5 vertės kuponą sekantiems pinigų persiuntimui ir progą laimėti šią loteriją. Banke guli \$100,000 ir laukia keturių laimėtojų! Kiekvieną kartą, kai siunčiate pinigus per Western Union, gaunate naują piniginę, kuponą ir užtikrinimą, kad jūsų pinigai pasieks jūsų artimuosius saugiai, per kelerą minučių! Tuo pačiu, jūs galėsite vėl dalyvauti laimikio traukime. Paskubėkite! Šis pasiūlymas galioja iki š.m. gruodžio 31 d.!

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

The fastest way to send money worldwide.™

No purchase or Transaction Necessary. How to participate: 1) You will automatically participate in the sweepstakes each time you send Western Union Money Transfer (excluding Western Union Quick Pay and Quick Cash) between November 16 1998 and December 31 1998 from U.S. or Puerto Rico to 1) Caribbean, Latin America (excluding Mexico), Eastern Europe, Nigeria. 2) To participate without using Western Union services hand print your name. Full mailing address (including a zip code) a plain 3"x5" piece of paper, include the name of Western Union Money Transfer, Caribbean, Latin America, Eastern Europe or Nigeria and mail it to: Western Union "Wallet of Fortune" Sweepstakes, P.O. Box 5988, Unionville, CT 06087-5988. The entries via mail must be postmarked before 1/2/1999 and received by 1/2/1999. Limit, one per envelope. One winner will be selected from each of 4 drawings. In the drawing will participate all the eligible Western Union transactions and entries by mail to each of the 4 mentioned above markets. (4) Grand Prizes: (4) Four winners will each be given 30 seconds, (2 minutes total) to gather as much money as possible in a bank vault up to a maximum total for all four Grand Prize participants. For all four Grand Prize participants of \$100,000, \$10,000 per Grand Prize participant minimum guaranteed to be awarded. If necessary travel and accommodation will be provided for winners. Maximum Retail Value of cash and travel portions of prizes: \$100,000. Odds of winning will depend upon the number of eligible transactions and mailed entries received for each applicable market. All Federal, state and local taxes are sole responsibility of the Prize Winners. Eligibility: Sweepstakes open to residents of the 50 United States, the District of Columbia and Puerto Rico who are 18 years of age or older. Official Rules: For a copy of the Official Rules, send a stamped self-addressed envelope ("SASE") for receipt by 2/26/99 to: Western Union "Wallet of Fortune" Rules, P.O. Box 5988, Unionville, CT 06087-5988. Winners List: For the name of the winners, send a SASE for receipt by 3/26/99 to Western Union Winners, P.O. Box 5988, Unionville, CT 06087-5988. Wallet and coupon offer is valid as long as the supply lasts. Void where prohibited by law.

Kauno rajone esančiame Lapių sąvartyne pradėti eksploatuoti moderniausi valymo įrenginiai Baltijos valstybėse. Į jau ketvirtį amžiaus šalia Kauno veikiančių Lapių sąvartyną kasmet atgabenama per 100,000 tonų įvairių atliekų. Iki šiol visi nešvarumai ir cheminės atliekos su vandeniu nutekėdavo į Marilės upelį, po to — į Nerį. Dabar užterštas vanduo drenais pateks į baseiną, kur, pratekėjęs pro filtrus, bus biologiškai išvalomas. Nuotr. Eltos

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Casimir G. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Puiki Kalėdinė dovana – trečioji Danutės Brazytės Bindokienės knygos „Lietuvių papročiai ir tradicijos išėjimoje“ laida, kurią lapkričio mėnesį išleido PLB ir Švietimo komisija. Pirmoji laida 5,000 tiražu buvo išleista 1989 m., antroji – 1993 m. Autorė knygos pratarė pataisę, atnaujino. Kaip ir ankstesnės laidos, ši trečioji knygos laida parašyta lietuvių ir anglų kalbomis. Ją įsigyti galite: PLB Švietimo komisijos būstinėje 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441, tel. 708-301-6410, „Drauge“, PLC krautuvėleje, Balzeko muziejuje ir kt. Belieka Martyno Mažvydo žodžiais tarti: „Imkite mane ir skaitykite!“

Čikagos šiauriniame užmiestyje, Northbrook, muzikantų ir dainininkų mėgėjų būrelis repetavo Veteranų dienos koncertui, o Čikagos miesto centre 300 žmonių priėmė JAV-ų pilietybę. Nauji piliečiai buvo raginami užmiršti savo gimtinės paliktus gyvenimo vargus ir žiūrėti į ateitį.

Spalio mėnesio „Skautų aidas“ rašo apie išpuolius iš įvairiausių skautų stovyklų: iš „Avilio“ pastovyklės, iš „Vabzdyno“ stovyklės, iš Tautinės stovyklės Paxtone, iš stovyklės Dainavoje, iš „Klaipėdos krašto“ pastovyklės. Rašo net apie stovyklas Argentinoje, Australijoje ir Didžiojoje Britanijoje. „Skautų aidas“ taip pat moko, kaip puošti Kalėdų eglutę, kaip pasidaryti žaisliukus iš šiaudų ir popieriaus. O perskaite „Vadovės užrašus“, sužinosite, kas toks yra Dainatonas.

Liūdas ir Albina Ramanauskai, vasarą lankęsi Lietuvos skautų stovyklose, apie ten šventą lietuviškos Skautijos 80 metų sukaktį, pranešė šį šeštadienį, lapkričio 14 d. vyksiančiame Lietuvių Skautų sąjungos skautininkų, židinių ir skautų vyčių suvažiavime „Tęseti pažadai“. Suvažiavimas vyks Argonne Guest House, 9700 Cass Ave, Bldg. # 460, Argonne, IL. Nors registracijos laikas pasibaigęs, norintieji dalyvauti prašomi kreiptis į Jolandą Kerelienę, tel. 630-257-2558.

Tilžės Akto paskelbimo 80 metų sukaktis bus iškilmingai minima sekmadienį, lapkričio 15 d., 2 val. p.p. Šaulių namuose, Čikagoje. Trumpa iškilmingoji dalis su vėliavomis dalyvaujant šauliams, jūrų šauliams, ramovėnams, Mazosios Lietuvos lietuvių draugijai ir kitoms organizacijoms. Teisininko Jono Dainausko paskaita ir neilga meninė programa. Minėjimą rengia ir visus dalyvauti kviečia Mazosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis.

Vyt. Kasniūnas

LFK „Lituanicos“ valdyba. Iš k. sėdi Alberto Glavinskas, Edvardas Šulaitis, stovi – Leonas Juraitis, Gediminas Bielskus ir Bronius Mikenas.

LELIŪNIEČIAI, ATSLIEPKITE!

Leliūnuose gimęs poetas Algimantas Baltakis ryžtasi sudaryti ir paruošti knygą apie Leliūnus ir leliūniečius. Mažes prašo sutelkti žinias ar prisiminimus apie užsienyje atsidūrusius leliūniečius. Būtinai, jei atsiliptų Bulotų, Gutauskų, Karosų, Petronių ir Strolčių šeimos. O gal ir kiti? Malonėkite susisiekti su manimi telefonu: 313-937-1143. Rašykite: Pranas Zaranka, 9101 Columbia Ave., Redford, MI 48239-1913.

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos narių susirinkimas šaukiamas š. m. lapkričio 20 d., penktadienį, 6:30 val. vak. Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčios parapijos salėje – 6820 S. Washenaw Ave. Šiame susirinkime dalyvaus CUBS atstovai, jis paaiškins, kaip bus keliamos telefono, elektros, šildymo ir dujų kainos. Susirinkime dalyvaus ir policijos bei Security atstovai. Ateikite, paruošę klausimus ir skundus.

Dėmesio! Tėveliai, neseniai atvykę iš Lietuvos, kurių mergaitės lanko ar norėtų lankyti Marijos aukštesniąją mokyklą, taip pat atvykite į šį susirinkimą. Norime pasikalbėti su jumis ir sužinoti, kokios pagalbos jums reikia.

Ant. Repšienė

VISI Į LFK „LITUANICOS“ METINĮ POKYLĮ!

Kviečiame visus sporto mėgėjus ir LFK „Lituanicos“ rėmėjus bei draugus užsakyti sau vietas (tai galima padaryti skambinant Laimai Glavinskienei, tel. (630) 323-6302) į šio klubo metinį pokylį, ruošiamą lapkričio 21 d. PL centre, Lemonte.

Čia bus trumpai paminėta klubo 48-sios metinės, pažymėtos didelis klubo rėmėjas Vytas Miceika. Bus šalta ir šilta vakarienė, šokiai, grojant „Nemuno“ orkestrui. Pradžią 6:30 val. vak.

PRANYKO DAR VIENA LIETUVIŲ ISTAIGA

„Ar matei, kad jie mūsų Šventą Antaną griauia“, – nugirdau tokius senesnių moteriškių pasakalėlių žodžius netoli dr. Petro Kisieliaus kabineto, įsikūrusiam 50-oje gatvėje – Cicero lietuvių telkinio buvusiam centre. Jos čia turėjo galvoje Šv. Antano (arba kaip angliškai vadinasi St. Anthony) banko pastatą, esantį prie 49 Ct. ir 15 St., kurį buvo nuspręsta nušluoti nuo žemės paviršiaus, nes šį istaigą išsikėlė į naujas patalpas, o pirkejams tokio namo nebereikia.

O šis pastatas, pradžioje vieno aukšto, o vėliau su „pripildytu“ ir antruoju, Cicero lietuviams tarnavo net 75 metus. Ir jis mūsų tautiečiams buvo vienodai svarbus kaip ir Šv. Antano parapijos bažnyčia, pradžios mokykla ar kitos lietuvių pastatytos istaigos. Dabar jau jų visų beveik nebeliko. Net ir likusi Šv. Antano parapijos bažnyčia jau mažai tegali tarnauti lietuviams, nes čia į sekmadienį Sumą jau tik truputį daugiau negu šimtinė mūsų tautiečių susirenka. Mokyklos jau seniai nėra, nors dar pats pastatas tebėsto su tebeatomu užrašu – „Šv. Antano parapijos mokykla“. Gerai, kad statytojai buvo sumanūs ir šį užrašą kalte iškalė, ir, net jį

uždazius, vis tiek dar yra išskaitomas...

Bet trumpai grįžkime į praeitį, kuomet buvo įsteigta Šv. Antano Taupymo ir skolinimo bendrovė, oficialiai vadinta – „St. Anthony Savings & Loan Association“. Tik ne taip seniai, šiek tiek pakeitus vardą, buvo žinoma, kaip „St. Anthony Bank“.

Istaigos pradžia – 1922 m. spalio 19 d. Turimuose dokumentuose randame, kad pirmieji bendrovės direktoriai buvo: John Jonckus, Petras Rashinskas, Antanas Bislis, John Mikolainis, Stanley Bukauskas, Joseph Stankewich, Felix Strelčiūnas, Jurgis Ogintas, Joseph Mockus.

Pirmuoju bendrovės vedėju – sekretoriumi buvo F. Strelčiūnas. Nuo 1932-ųjų metų šias pareigas perėmė J. Mockus, o tada sekretoriavo Juozas Mozzeris. 1939 m. kovo 15 d. į šias pareigas atėjo ilgametis sekretorius Juozas Gribauskas, kurį jose radome į šį kraštą atvykusieji 1949-1950 metais. Tada ši finansinė istaiga gerokai sustiprėjo, nes apie tuksantinę čia „nutūpusių“, per karą iš tėvynės pabėgusių, tautiečių, joje laikė savo sunkiai uždirbtus pinigais ar emė paskolas namų pirkimui.

Kuomet J. Gribauskas perėmė pareigas, šios bendrovės turtas buvo 135,000, o tuo tarpu 1964-aisiais, jis jau buvo išaugęs iki beveik 30 milijonų dolerių. Tuo metu bendrovė buvo tvarkoma devynių direktorių. Štai jų pavardės: Juozas Gribauskas, Povilas Putrimas, Adomas Bernadišius, Aleksas Zakaras, Adomas Stulginskas, Paul G. Putrim, Frank L. Bogdan, Anthony Bernadišius, Chester Arasim. Valdybos pirmininku buvo Povilas Putrimas, kuris turėjo maisto parduotuvę, esančią kitoje gatvės pusėje nuo „bankelio“ (taip populiariai lietuviai šią istaigą vadindavo).

„Bankelio“ žydėjimo metai buvo iki maždaug 1980-ųjų metų. Jame dirbo ir nemaža tarnautojų, naujųjų ateivių tarpo. Iš tokių atmintų yra užsilikusios: Ona Zailskienė, Aldona Ruginienė, Nijolė Baranienė, Elena Rukuižienė. Ši paskutinioji istaigoje užėmė gana atsakingas pareigas. Tačiau, kuomet netikėtai mirė vedėjas, bendrovės reikalai pradėjo kiek blogėti, ypač lietuvių atžvilgiu. Iki tol bendrovė plačiai rėmė aukomis lietuviškuosius reikalus, o po to dalykai pakrypo į priešingą pusę. Žinoma, tada ir lietuvių skaičius čia pradėjo mažėti, o kartu ir lietuviai taupytoriai. Jų vietas užėmė kiek tamsesnio gymio žmonės, kurie ir padėjo sudaryti daugumą tautiečių eilėse. Jų atstovai taip pat turėjo ir tarnautojų daugumą. Kadangi lietuviai čia jau neteko balso, tai nauji vadovai nusprendė kraustyti iš lietuvių telkinio centro ir statyti didžiules patalpas kiek toliau, didėleje, lengvai pasiekiamoje gatvėje. Tad praėjusių metų pabaigoje buvo persikraustyta į naujus, trijų aukštų rūmus, esančius 5310 W. Cermak Rd. Senesniems lietuviams, gyventojams, kurie pusšimtį metų kas savaitę nešė savo santauką į šį „bankelį“, esantį 15-tos gatvės ir 49 Ct. kampo, dabar naujos patalpos sunkiai pasiekiamos, nes daugumas jų automobilių nevairuoja, o pėsčiam nueiti ten jau sunku.

Tačiau, atrodo, naujieji šios lietuvių įsteigtos finansinės bendrovės šeiminkai vargu ar džiaugiasi savo pasirinkimu. Žinoma, trijų aukštų naujame pastate vietos ir grožio yra daugiau negu reikia, bet čia trūksta vieno ir pačio svarbiausio dalyko – taupytojų – paprastam taupytojui

Rovana McBride, Irena Balzekaitė, Zara Kisieliūtė Balzeko muziejaus Seimos šventėje. Nuotr. J. Tamulaitis

dideli ir gražūs rūmai neimponuoja.

Ir kai aną dienąėjau pro šios buvusios stiprios lietuvių finansinės institucijos griauiną pastatą, man savotiškai gaila pasidare. Tiek daug kartų čia lankytasi, tiek daug įvairių minčių bei jausmų su šiuo pastatu susipynę. O dabar jo jau nėra.

Kiekvienas groviokų dužis ejo lyg per širdį. Atrodė, kad man skauda, nors daugumas negyvas daiktas. Tačiau jaučiausi, kad čia yra mano ir kitų tuksantų tautiečių pradėtos dalelės, kuri nesugrižtamai palaidojama. Tik niekas čia atsisveikinimo kalbų nekalbėjo, gedulo maršų negrojo.

Taip atsisveikinta su viena pagrindinių Cicero lietuvių tel-

kinio institucijų. Toje vietoje žada išaugti du gyvenamieji pastatai, į pietus nuo jos, ten kur buvo „bankelio“ žinioje esantis mašinų stovėjimo plotas, irgi turėtų išdygti naujas pastatas. Taigi tas kampas po metų kitų iš pagrindų pasikeis.

Edvardas Šulaitis

VAIKŲ PILYS KILO... S. BALZEKO MUZIEJUJE

Nieko jau nebestebina dažni ir įdomūs susitikimai, parodos bei vakaronės S. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Šis garsus mecenatas yra daug nuveikęs, Čikagos visuomenei pristatydamas lietuvių meną, papročius ir tradicijas. Kiekvieną lietuvių – ir menininką,

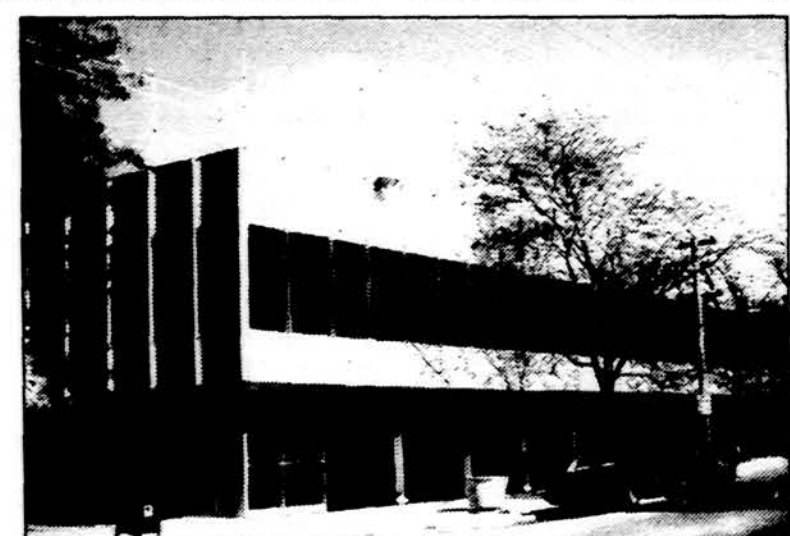
ir prezidentą S. Balzeko muziejus sutinka šiltai ir pagarbiai. Mielai sutiko jis ir mūsų mazuosius.

Š. m. rugsėjo 27-ąją, šiltą ir saulėtą rudens dieną, muziejuje vyko „Seimos šventė“. Ją surengė S. Balzeko muziejaus Moterų organizacija. Organizatorės stengėsi, kad „Seimos šventė“ vyktų sklandžiai. Muziejus tą dieną buvo pilnas džiugaus tėvelių, senelių ir vaikų šurmulio. Vaikai galėjo daryti viską: statyti pilis, daryti knygos žymeklius, karūnas, popierines geles, ant sienos piešti šventės paveikslą. Aktyviai padirbėjus, buvo galima ir pailsėti, žiūrėti klasišinius animacinius filmukus bei klausytis pasakojimų anglų ir lietuvių kalba. Po to – visų laukiama talentų paroda ir mažųjų artistų pasirodymas. Salės sienas puošė originalūs įvairaus amžiaus vaikų darbai.

Didžiausio dėmesio susilaukė mažųjų artistų pasirodymas. Salė knibždėjo knibždėjo tėvelių, senelių ir pačių vaikų. Kiekvienas artistų pasirodymas buvo sutiktas šiltais plojimais. Vaikai griežė smuiku, skambino fortepijonu, šoko ir dainavo. Visiems labai patiko mažosios balerinos. Jos tarsiu rausvos plauštelės plazdeno po salę ir džiugino žiūrovus. Nenuoramos vaikūčiai, atėjus įkvėpimui, čia pat, ant sienos, galėjo piešti šventės piešinį. Teneišizėdžia šventės dalyviai, jei nepamėnėsiu jų pavardžių, nes visi vaikai buvo tokie aktyvūs ir nuostabūs, kad neįmanoma buvo nė vieno išskirti.

Pasibaigus šventei, svečiai skirstėsi pakilioj nuotaikoj ir su šypsenomis veiduose. Organizatorių pastangos nenuėjo veltui. Moterų organizatorių įdėtas trisdešimties gilių atsiminimų vaikų ir tėvelių širdyse. Smagu, kad toks renginys vyko muziejuje. Muziejaus sienos suteikė šventei dvasingumo atspalvį. Belieka tikėtis, kad tokių renginių dar bus ne vienas.

A. Jatkaušienė

Taip atrodė Šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovės Cicero pastatas, 75 metus tarnavęs Cicero lietuviams. Jo vietoje dabar išaug kiti namai. Nuotr. Ed. Šulaitis

Naujieji St. Anthony banko rūmai, nors dideli ir gražūs, bet jau mažai tediuginantys Cicero lietuvius. Nuotr. Ed. Šulaitis

SKELBIMAI

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. davime jums nuosirdžiai papiet WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai papiet WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

• Pinigai, maisto siuntiniai kalėdoms, TRANS-PAK, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050. (sk.)

• Pralieskite vieną savaitę šią žiemą plaukiant saulėje Karibų jūroje. Septynios dienos – 1999 m. sausio 31 d. – vasario 7 d. Kaina \$1,339. First Class Travel, tel. 847-392-6320 arba 1-800-470-3358. (sk.)

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai papiet WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

• Pirkis pilną komplektą (37 tomus) Lietuvių Enciklopedijos. Skambinti 773-838-1050. (sk.)

• Reikalingas asmuo dirbti nepilną laiką advokato istaigoje. Turi gerai susikalbėti (sk.)

• Aldona Kamantienė, Downers Grove, IL, atsiuntė metinę globą jos globojamam našlaičiui, George Dereška, Lyndhurst, OH, siunčia kas mėnesį Lietuvos vaikui po \$10, Leo Bagdonas, Sunny Valley, atsiuntė \$10, Victoria Augustine, Worcester, MA, atsiuntė \$25 auką. Visiems globėjams ir aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629. (sk.)